

Rucksack KiTa

Alltagsintegrierte Sprach- und Familienbildung

Plecak KiTa^{*}

Materiały dla rodziców

Materiał w wersji zmienionej, opracowany przez AK IKEEP RAA/NRW i miasto Recklinghausen, przy pomocy finansowej Ministerstwa ds. Pokoleń, Rodzin, Kobiet i Integracji Nadrenii Północnej - Westfalii /NRW/ i wspierany przez fundację Freudenberg, Weinheim.

Na podstawie programu *Plecak* / fundacji Stichting de Meeuw, Rotterdam.

^{*} KiTa (Kindertagesstätte) - placówka opieki dziennej

Informacje podstawowe

Program *Plecak KiTa*: Materiały dla rodziców

Wydawca: Regionalne wydziały ds. wspierania dzieci i młodzieży z rodzin imigrantów (RAA).

Adres: Bezirksregierung Arnsberg, Dezernat 37
Landesweite Koordinierungsstelle Kommunale Integrationszentren (LaKI)
Ruhrallee 1-3
44139 Dortmund
Tel.: 02931 82 5215
Email: laki@bra.nrw.de
www.kommunale-integrationszentren-nrw.de

Ilustracje: Hans van den Bergh
Opracowanie: Monika Frei-Herrmann
Redakcja: Livia Daveri
E-mail: daveri.hauptstelle@raa.de

Rok wydania: 2007

Tłumaczenie z j. niemieckiego: Alina Brockelt, 2012

Uzupełnienie do tematu. „Wychowanie przez media”, tłumaczenie z j. niemieckiego Jolanthe Jekot, 2013

Spis treści

Wstęp	4
Wprowadzenie dla rodziców:	
Informacje o programie <i>Plecak</i>	6
Aktywności:	9
• ilustracje aktywizujące	9
• czytanie	10
• gry i zabawy	11
Tematy na cały rok:	13
• poznawanie natury	14
• świętowanie	16
Tematy główne:	18
• ciało	19
• ubranie	32
• placówka opieki dziennej dla dzieci	44
• grupa	56
• zabawy na dworze	67
• ruch	76
• w domu	89
• jedzenie i picie	100
• rodzina	110
• poza domem	121
• zwierzęta	132
• wychowanie medialne	145

Wstęp

Drodzy rodzice!

Przedstawiamy Wam nową wersję materiałów dla rodziców dla programu *Plecak KiTa*.

W roku 1999 komisja IKEEP (Międzykulturowe Wychowanie Przedszkolne i Nauczanie Początkowe) regionalnych wydziałów ds. wspierania dzieci i młodzieży z rodzin imigrantów (RAA) w Nadrenii-Północnej Westfalii (NRW) zaadaptowała pochodzący z Holandii program „Plecak I”, tłumacząc go i przerabiając dla potrzeb zastosowania w Niemczech. W ramach tych prac uwypuklony został aspekt wielokulturowości i interakcji i utworzone zostały nawiązania do warunków życia w Niemczech. Od roku 1999 program *Plecak KiTa* wprowadzany był w pierwszej kolejności w miastach RAA, a następnie w gminach NRW bez RAA i w licznych innych landach niemieckich – rok za rokiem w coraz większej liczbie lokalizacji. W tym czasie okazało się, że *Plecak KiTa* jest programem, który można z powodzeniem realizować na szeroką skalę.

Po siedmiu latach pracy nad pierwszą wersją „Plecak I” nadszedł czas, aby ponownie wprowadzić zmiany do materiału. Dzięki wsparciu finansowemu, otrzymanemu z Ministerstwa Pokoleń, Rodzin, Kobiet i Integracji oraz Fundacji Freudenberg w Weinheim, możemy dziś z dumą zaprezentować nową wersję programu *Plecak KiTa*.

Plecak KiTa przeznaczony jest dla dzieci od 4. roku życia.

Państwo, jako rodzice zostają wdrożeni w aktywności trwające przez cały program, jako stale powracające podstawy pozytywnych stosunków pomiędzy rodzicami a dziećmi i pomagające dzieciom prawidłowo się rozwijać. W instrukcjach, prezentowanych i wydawanych raz w tygodniu, aktywności te wymieniane są już tylko hasłowo. Jeżeli nie mają Państwo pewności, co kryje się pod danym pojęciem, w części „Aktywności” mogą Państwo przeczytać, dlaczego określone czynności zalecane są dla prawidłowego rozwoju dzieci.

Zostaną z Państwem opracowane tematy, dostosowane do codziennej rutyny i wieku dzieci.

Tematyka uzgadniana jest przez doradcę rodziców z placówką dziennej opieki nad dziećmi. Kiedy dzieci rozpoznają w KiTa temat, który omawiały z Państwem w

domu, pomoże im to w dobrym, dwujęzycznym rozwoju. RAA udostępniają placówkom opieki dziennej w Państwa miejscu zamieszkania materiały uzupełniające, służące do równoległego zapoznawania się z materiałami programu *Plecak KiTa* dla rodziców także w języku niemieckim. Umożliwia to wpływ na rozwój dziecka zarówno w Państwa języku ojczystym, jak i w drugim języku – niemieckim.

Rozdziały „poznawanie natury” i „świętowanie” powracają w materiałach dla rodziców przez cały rok. Placówki dzienne dla dzieci przez cały rok przeprowadzają z dziećmi projekty, w ramach których zapewniane są czas i miejsce na pracę z dzieckiem w ramach tematów interesujących dziecko na danym etapie rozwoju. Dzieci uczą się zajmowania się danym tematem przez dłuższy czas, ucząc się przy tym ciągłego podejmowania wątku i tworzenia kolejnych połączeń. Jako rodzice mogą Państwo wspierać konfrontację Państwa dzieci z aktualną tematyką. Pedagogom również zapewniłmy inspiracje do ciągłego podejmowania tej tematyki i działania równoległego z Państwa aktywnością.

Dla Państwa, jako rodziców, nadzór nad ilością i jakością programów telewizyjnych, oglądanych przez Państwa dzieci jest codziennością. Dlatego w programie umieściliśmy wątek z tym związany.

Regionalny Wydział ds. Wspierania Dzieci i Młodzieży z Rodzin Imigrantów (RAA) życzy Państwu wiele radości podczas pracy z Państwa dziećmi, licząc na to, że niniejsze materiały się do niej przyczynią. Z góry dziękujemy za wszelkiego rodzaju informację zwrotną, korekty i uzupełnienia o przykłady praktyczne.

W tym miejscu chcielibyśmy podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do opracowania materiałów dla rodziców programu *Plecak KiTa*: San Altuntas, RAA Mönchengladbach, Rima Chati, RAA Essen, Livia Daveri, Hauptstelle RAA/NRW, Nurhan Dogruer-Rütten, RAA Bochum, Leyla Güteryüz, Urząd ds. Nieletnich w Recklinghausen, Renate Henscheid, RAA Gelsenkirchen, Irene Kastenholz, RAA Oberhausen, Monika Kostewitz, RAA Hagen, Claudia Mai, RAA Herne, Maria Trepper, RAA Kreis Unna, Nadire Yilmazer, RAA Bielefeld, Diler Senol-Kocaman, RAA Hamm.

Dr Monika Springer-Geldmacher, jednostka centralna RAA/NRW.

Oprócz tego dziękujemy Media -Jednostka Centralna NRW (LfM) za uzupełnienie do tematu „Wychowanie przez media” w roku 2013.

Wprowadzenie dla rodziców:

Informacje o programie *Plecak*

W placówce opieki dziennej Państwa dziecko rozwija się. Rozwój dziecka następuje jednak również w domu. Dzieci codziennie zdobywają nowe umiejętności. Mogą Państwo zrobić wiele dobrego dla tego rozwoju. Program plecak będzie Państwu w tym pomagał i zapewniał dodatkowe inspiracje.

Co mogą Państwo zrobić:

- Rozmawiać z pedagogami o dziecku i jego przeżyciach w placówce opieki dziennej.
- Rozmawiać z dzieckiem o jego doświadczeniach.
- Spróbować pośpiewać z dzieckiem zamieszczone w materiałach piosenki.
- Pozwalać się dziecku tak często jak to możliwe ubierać i rozbierać samodzielnie – także w placówce opieki dziennej będzie to musiało robić.

Niniejszy program przykładą znaczną uwagę do języka. Zawarte w nim zadania służą do realizacji celu, jakim jest wsparcie rozwoju językowego Państwa dziecka. Jeżeli Państwa dziecko będzie robiło postępy językowe, będzie je można lepiej zrozumieć. Być może często słyszą Państwo argument, że powinni rozmawiać z

dziećmi po niemiecku. W ramach tego programu są Państwo zachęcani do tego, aby mówić w języku, który znają Państwo najlepiej. W języku, w którym czują się Państwo najpewniej, będą Państwo w stanie nawiązać dobre stosunki z dziećmi. Będą Państwo mogli porozumiewać się z dzieckiem płynnie, bez konieczności szukania odpowiedniego słowa. W języku, w którym mówią Państwo najlepiej są Państwo w stanie najlepiej dzielić z dziećmi uczucia. Dobre stosunki i płynny język pomagają Państwa dziecku w prawidłowym rozwoju. Zakres Państwa własnych umiejętności językowych również ulegnie dzięki temu poszerzeniu.

Proszę obserwować swoje dzieci podczas zabaw i kontaktów z rówieśnikami. Proszę reagować na pytania i komentarze dziecka. Warto znaleźć czas, aby porozmawiać z dzieckiem o jego zainteresowaniach określoną sprawą. Obserwacja pomoże Państwu określić potrzeby Państwa dziecka, lepiej na nie reagować i lepiej wspierać dziecko w jego rozwoju.

Zadaniami realizowanymi regularnie są:

- Czytanie książki razem z dzieckiem.
- Rozmowa z dzieckiem o placówce opieki dziennej.
- Wspólne rysowanie.
- Wspólna gra w grę, np. memory lub grę pamięciową.

Informacje o tych zadaniach można uzyskać od doradcy rodziców.

Dlaczego uczestniczą Państwo w programie?

Wiele dzieci, wychowywanych w środowisku dwujęzycznym ma problemy z językiem, czasami z oboma językami.

Państwo, jako rodzice odgrywają istotną rolę w rozwoju językowym dziecka. Program *PLECAK* jest pomocą w tym zakresie.

Jak pracuje się z programem *PLECAK*?

Doradca rodziców objaśnia program na cotygodniowych spotkaniach. Każdego dnia wykonują Państwo razem z dzieckiem określoną aktywność, np. czytanie książki lub pracę z ćwiczeniami.

Przed wykonaniem aktywności warto zwrócić uwagę na pewne kwestie:

- Proszę wygodnie usiąść wraz z dzieckiem, można pozwolić na wspólną zabawę innym dzieciom.
- Proszę zwracać uwagę na to, czy dziecko czuje się dobrze. Jeżeli nie, proszę spróbować zmotywować je za pomocą żartu, zabawy lub czegoś podobnego.
- Proszę wykonać tyle aktywności, ile możliwe, ale zawsze w formie zabawy, bez tworzenia atmosfery przymusu.

W tym celu potrzebują Państwo:

- instrukcji dla rodziców,
- ćwiczeń dla dziecka,
- ołówków, gumki, kleju, nożyczek, kredek, papieru itp.

Przykład planu tygodniowego pokazuje, ile czasu mogą Państwo spędzać z dzieckiem każdego dnia na programie *plecak*.

Dzień	Aktywność	Godzina	Materiał
pn.	Ilustracja aktywizująca	15 min.	Zeszyt ćwiczeń
wt.	Książka	20 min.	Wypożyczona książka
śr.	Ćwiczenie	15 min.	Zeszyt ćwiczeń
czw.	Zabawa językowa	20 min.	Zeszyt ćwiczeń
pt.	Zabawa językowa	15 min.	Zeszyt ćwiczeń

Aktywności

Ilustracje aktywizujące

Ilustracje aktywizujące można wykorzystywać w różny sposób. Można za ich pomocą:

- określać, co jest widoczne na ilustracji,
- wspólnie rozmawiać o ilustracji,
- opowiadać, co łączy poszczególne elementy ze sobą (np. parasol i deszcz),
- stawiać pytania na temat ilustracji (najpierw proste pytania, np. „Widzisz dziecko?”, potem trudne pytania, np. „Dlaczego dziecko się przewróciło?”),
- wskazywać przedmioty i objaśniać, do czego one służą,
- liczyć przedmioty,
- szukać przeciwieństw (np. duży – mały, czysty – brudny),
- mówić o tym, jak mogłaby rozwinąć się przedstawiona sytuacja,
- tworzyć połączenia pomiędzy obrazem, a doświadczeniami dziecka (np. „Czy przewróciłeś się już kiedyś na swoim rowerze?”).

Od czasu do czasu można wykorzystać do rozmowy również folder reklamowy lub gazetę.

Życzymy wiele radości przy aktywnościach językowych!

Czytanie na głos

Dzieci lubią, jak się im czyta. Dzieci często proszą o tę samą książkę (czasami pięć razy z rzędu). To dobrze. Mogą się przy tym wiele nauczyć, nie tylko poznać nowe słowa, ale również przeżywać i przetwarzać sytuacje i zdarzenia.

Czytanie na głos:

- Proszę czytać w tym języku, który znają Państwo najlepiej.
- Można opowiadać historie również własnymi słowami.
- Proszę mówić wyraźnie, spokojnym tempem.
- Po przeczytaniu proszę pozwolić dziecku zareagować na historię.
- Wspólnie obejrzyjcie każdą ilustrację na każdej stronie i pomówcie o niej.
- Proszę nie czytać dziecku zbyt wiele na raz.
- Jeżeli Państwa dziecko nie zacznie mówić spontanicznie, mogą Państwo stawiać pytania:
  - O czym była historia?
  - Co stało się z ...?
  - Kto jest jego przyjacielem? itp.
- Na koniec proszę zapytać, czy dziecko chciałoby coś jeszcze dodać, albo o coś jeszcze zapytać.
- Jeżeli mają Państwo własny sposób czytania, który podoba się Państwa dziecku, powinni Państwo nadal go stosować.
- Jeżeli to możliwe, proszę czytać dziecku codziennie.

Życzymy wiele radości z czytania!

Gry i zabawy

Poszukaj to samo

Ta zabawa nadaje się bardzo dobrze do uczenia dostrzegania rzeczy. Dziecko musi dokładnie się przyglądać i myśleć.

- Proszę rozpocząć od 6 obrazków, 3 różnych ilustracji, po dwa takie same, dzięki czemu można tworzyć pary.
- Niech dziecko wyszuka takie same ilustracje i ułoży je razem (utworzy pary).
- Kiedy dziecko opanuje zabawę z 6 obrazkami, mogą Państwo rozszerzyć zabawę do 12 lub 24 obrazków.

Memory

Memory to dobra gra do szkolenia pamięci.

- Proszę rozłożyć wszystkie karty obrazkami do dołu.
- Gracz może obrócić dwie karty; kiedy jest na nich ten sam obrazek, gracz może zatrzymać karty i ponownie obrócić dwie karty. Jeżeli obrazki są takie same gracz może je zatrzymać i wybrać kolejne dwie karty. Trwa to do momentu, w którym obrazki na obróconych kartach będą różne. W takim przypadku należy je odwrócić z powrotem a ruch wykonuje kolejny gracz.
- Kolejny gracz może znów odwrócić dwie karty.
- Wygrywa ten, kto na koniec gry ma najwięcej kart.

Gra w pamięć

Gra w pamięć to również gra, w której uczy się dokładnie patrzeć i zapamiętywać rzeczy.

Do tej gry potrzebne są różne przedmioty. W grze opisane poniżej wykorzystywane są przedmioty z kuchni: łyżka, łapka do garnków, cukierek i filiżanka. Wszystkie te przedmioty należy całkowicie przykryć ściereczką.

Dziecko zamyka oczy a Państwo wyjmują jeden przedmiot spod ścierki i chowają go.

Państwa dziecko może otworzyć oczy. Teraz należy zabrać ściereczkę. Dziecko powinno wskazać, którego przedmiotu brakuje.

Do gry można używać różnych przedmiotów:

- zabawek,
- przedmiotów codziennego użytku itp.

Grę można często powtarzać z drobnymi modyfikacjami lub uzupełnieniami.

Zabawa w papugę – ćwiczenie wymowy

Podczas zabawy w papugę Państwa dziecko uczy się dokładnie słuchać i prawidłowo wymawiać słowa. To bardzo ważna umiejętność, która pomoże Państwa dziecku w późniejszej nauce czytania. Tę wstępną biegłość nazywa się świadomością fonologiczną – dzięki niej dziecko zaznajamia się ze specyficznym brzmieniem języka. Dzięki niej powinno się ono nauczyć prawidłowego wymawiania słów, co np. sprowadza się do rozróżniania samogłosek, spółgłosek i sylab, pytań i zdań wykrzyknikowych. Uwagę na język można wzbudzić szczególnie skutecznie za pomocą piosenek dla dzieci, wierszy, wyliczanek, łamańców językowych, gier słownych itp. Świadomość fonologiczna przejawia się w zdolności rozkładania słów na małe jednostki, np. klaskając przy sylabach, lub w umiejętności rymowania słów.

Ćwiczenia w wymowie powinny mieć zawsze formę zabawy. W ramach tego programu zabawę prowadzi się na różne sposoby:

- poprzez słuchanie i powtarzanie słów, samogłosek i spółgłosek,
- wyklaskiwanie sylab dla nowych, trudnych słów,
- tworzenie rymów dla słów,
- wyszukiwanie przeciwieństw.

Tematy na cały rok

Poznanwanie natury

Przyroda daje dzieciom wiele możliwości uzyskiwania nowych doświadczeń i odkrywania świata bogactwem zmysłów, wspomaga zdolności postrzegania fizycznego i chęć dzieci do eksperymentowania.

Ponadto daje możliwość przeżywania i odkrywania (ogród, park, las, łąka, woda) przyrody, co dla dzieci jest bardzo ubogacającym doświadczeniem.

Kiedy dzieci wcześnie poznają przyrodę i uczą się ją doceniać, rozwijają w sobie pozytywny stosunek do środowiska. To bardzo ważne, aby dać dzieciom przestrzeń dla przeżyć, które pozwolą im poprzez zabawę i kreatywność odkrywać przyrodę.

Kilka inspiracji:

- Częste spacerzy z dzieckiem pośród przyrody, np. w parku w pobliskim lesie, nad jeziorem lub rzeką.
- Świadome obserwacje, jak przez różne pory roku zmienia się przyroda (zmiany w drzewach, krzewach, łąkach, kwiatkach itp.)
- Wspólne zastanowienie się z dzieckiem jakie już zna rodzaje drzew, krzewów, kwiatów itp.

- Próba poznawania różnych zapachów przyrody, (np. zapachu kwiatów, roślin, ziół, gleby)
Wspólne słuchanie różnych odgłosów natury (np. wiatru, deszczu, grzmotu, szelestu liści, szumu wody w stawie, głosów zwierząt)
- Wspólne rozpoznawanie poprzez dotyk różnych substancji naturalnych (np. kora drzewa, ziemia, mech, kamienie, trawa, woda, błoto)
- Wspólne zbieranie materiałów naturalnych (np. kamieni, gałązek, liści, kory, kasztanów, piasku, kwiatów). Materiały te mogą posłużyć do zabawy, kreatywnej twórczości lub majsterkowania.
- Wspólne z dziećmi określenie, jakie zwierzęta żyją na wolności i rozmowa o tym (owady, ślimaki, ptaki, wiewiórki, króliki itp.).
- Wspólna obserwacja przez dłuższy czas, jak z ziarna wyrasta roślina i jak się rozwija. Omówienie z dzieckiem, jak dba się o rośliny i co dla roślin znaczą światło i woda.
- Rozmowa z dzieckiem na temat znaczenia przyrody i tego, jak możemy ją chronić. Objaśnienie dziecku, że nie można wrywać przypadkowych roślin, łamać gałęzi i męczyć lub zabijać zwierząt.
- Rozmowa z dzieckiem o tym, że nie śmieci się w otoczeniu naturalnym (las, łąka, wody itp.).
- Rozmowa z dzieckiem również o zagrożeniach związanych z przyrodą (np. trujące rośliny, grzyby, dzikie zwierzęta)

Świątowanie

Wspólne świątowanie to nie tylko radość i zabawa, ale również poczucie wspólnoty i wzajemna tolerancja.

Przygotowania i oczekiwanie na święta zawsze związane są z dużą radością, szczególnie wśród dzieci.

Święta stanowią szczególne wydarzenia w ciągu roku. Dla krewnych, przyjaciół i sąsiadów są okazją do spotkań, do wymiany i odbywania wspólnych rytuałów. Dają możliwość sprawiania innym radości. Ważną częścią wielu świąt jest dawanie i otrzymywanie prezentów.

Aby móc zintegrować możliwie wiele świąt w pracy KiTa, placówka jest zdana na współpracę z rodzicami. Istotne przy tym jest skoncentrowanie się na rytuałach i zwyczajach, przy jednoczesnym pozostawieniu głębszych objaśnień religijnych rodzinie.

Kilka inspiracji:

Wraz z dzieckiem można porozmawiać o osobistym znaczeniu istotnych świąt i o tym, jak przeżywali je Państwo, jako dzieci. Proszę włączyć dziecko w planowanie i przeprowadzenie świąt.

- Proszę wymienić się z innymi rodzicami i pedagogami KiTa informacjami o tym, jak różne święta można wspólnie obchodzić w KiTa. Proszę włączyć dzieci do rozważań w tym zakresie.
Poznanie różnych świąt, rytuałów, zwyczajów i tradycji innych kultur ubogaca Państwa i Państwa dzieci.
- Można wspólnie zaplanować i przeprowadzić konkretne aktywności w KiTa:
  - wspólne gotowanie i pieczenie,
  - przygotowywanie drobnych prezentów, dekorowanie pomieszczeń,
  - tańce, piosenki i przedstawienia teatralne,
  - opowiadania, bajki, wiersze i rymowanki.

Tematy główne

Ciało

Ciało jest czymś, czym dziecko jest bardzo zainteresowane. Każdy ma ciało i każdy jest ciekawy, jak ono działa i ile daje możliwości.

Ten temat składa się z różnych części:

- Twarz
- Ruch
- Ręce i nogi
- Organy wewnętrzne
- Organy zmysłów
- Małe dzieci i starsi ludzie
- Proces rośnięcia

Można wykorzystać wiele sytuacji, aby porozmawiać z dzieckiem o ciele, np. dzieci bardzo często pytają podczas kąpieli, przy ubieraniu i rozbieraniu przed lustrem lub podczas zabawy lalkami.

Życzymy wiele radości w odkrywaniu tajemnic ciała!

---

1. TYDZIEŃ: CIAŁO

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 2 i 3 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- lustro.

Dziecko nauczy się:

poszczególnych części twarzy.

Zadania:

- Niech dziecko powtarza za Państwem rysowanie palcem twarzy księżycą na stronie drugiej, podczas gdy Państwo mówią wierszyk.

WIERSZYK

Księżyce są kółkami,
Księżyce są kółkami,
z dwoma oczami, nosem i ustami.

- Proszę stanąć z dzieckiem przed lustrem i kolejno nazywać wszystkie części twarzy.
- Niech dziecko narysuje twarz na stronie 3.

Zadania dodatkowe:

- Proszę pozwolić dziecku samemu wziąć prysznic lub wykąpać się. Proszę przy tym zwrócić uwagę: Jak dobrze potrafi się samo umyć? Jakimi częściami ciała dziecko szczególnie się interesuje?
- Podczas mycia lub ubierania proszę mówić o różnych częściach ciała, np.:
  - „Otwórz oczy!”
  - „Zamknij oczy!”
  - „Otwórz jedno oko i zamknij drugie!”
  - „Otwórz oboje oczu, zamknij oboje oczu!”

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem obejrzeć książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę utworzyć rymy do następujących słów:
  - księżyc
  - usta
  - oko
  - nos

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 4 z zeszytu ćwiczeń,
- kłębek wełny,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

pojęć *długi* i *krótki*.

Zadania:

- Proszę przyciąć z dzieckiem długie i krótkie odcinki włóczki.
- Niech dziecko, na stronie 4 doda do jednej twarzy długie, a do drugiej krótkie włosy.

Zadanie dodatkowe:

- Porozmawiajcie np. o tym, kto w rodzinie ma długie włosy, a kto krótkie, albo zobaczcie, którzy sąsiedzi mają krótkie firanki, a którzy długie itp.

4. dzień

Potrzebne będą:

- lalka lub pluszak.

Dziecko nauczy się:

nazywać i wskazywać części ciała,
pojęć *duży* i *mały*.

Zadania:

- Niech dziecko pokaże różne części ciała na lalce lub pluszaku i nazwie je.
- Niech dziecko powie, kto w rodzinie jest najwyższy, a kto najniższy itp.

Zadanie dodatkowe:

Potrzebne będą:

- końcówka rolki tapety,
- nożyczki,
- ołówek,
- taśma papierowa lub plastikowa.

Dziecko nauczy się:

dostrzegać rozmiary swoje i innych osób.

- Proszę położyć się na rolce tapety i pozwolić dziecku odrysować swój kontur, a następnie odrysować kontur swojego dziecka. Następnie każdy wycina swój kontur, które trzeba następnie przykleić taśmą do drzwi lub ściany. Niech dziecko nazwie i pokaże części ciała na obrazku.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 5 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

różnych części ciała,
różnych gestów według tekstu piosenki.

Zadania:

- Proszę zaśpiewać piosenkę.
- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 5, np.:
  - „Co rysuje chłopiec?”
  - „Czy oczy lalki na obrazku są otwarte, czy zamknięte?”
  - „Czego brakuje lalce?” (paluchy, szyja, ...)

PIOSENKA

Głowa, plecy, kolana i paluchy, kolana i paluchy,
Głowa, plecy, kolana i paluchy, kolana i paluchy,
Oczy, uszy, czubek nosa,
Głowa, plecy, kolana i paluchy, kolana i paluchy.

Zadanie dodatkowe:

- Porozmawiajcie o tym, co można robić za pomocą następujących części ciała:
    - oczy
    - nogi
    - dłonie
    - nos
- Co się dzieje, jak ktoś ich nie ma?

---

2. TYDZIEŃ: CIAŁO

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 6 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

krótkiego wierszyka na pamięć,
łączyć kropki na rysunku.

Zadania:

- Powtórzcie wierszyk o księżycach.
- Niech dziecko połączy kropki na stronie 6.

WIERSZYK

Księżyce są kółkami,
Księżyce są kółkami,
z dwoma oczami, nosem i ustami.

Zadania dodatkowe:

- Popatrzcie razem na księżyc i porozmawiajcie o nocy i gwiazdach.
- Niech dziecko poopowiada o ilustracji na stronie 6, np.:
  - „Czy dziecko ma duże oczy?”
  - „Czy dziecko ma dużo włosów?”

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem obejrzeć książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się w zabawę muzyczną „Moje ręce zniknęły”

ZABAWA MUZYCZNA „Moje ręce zniknęły”

Moje ręce zniknęły,   (schowaj ręce
nie mam już rąk,   za plecami)
patrzcie, znów mam ręce
trala la la la la la

Mój nos zniknął,   (zakryj nos dłonią)
nie mam już nosa,   za plecami)
patrzcie, znów mam nos
trala la la...

Moje oczy, uszy zniknęły...

Moje dziecko zniknęło,   (dziecko chowa
nie mam już dziecka,   się w mieszkaniu)
patrzcie, tu jest moje dziecko
trala la la...

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 7 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

nazw różnych palców,
poszczególnych części stopy.

Zadania:

- Niech dziecko nazwie palce na swojej dłoni: kciuk, palec wskazujący, środkowy, serdeczny i mały i poszczególne części stopy: paluchy, kostka, pięta, podeszwa. Razem zastanówcie się, czy znacie rymowankę lub piosenkę z nazwami palców.
- Na stronie 7 proszę odrysować kontur dłoni i stopy dziecka i pozwolić dziecku dorysować szczegóły. Proszę zrobić to samo ze swoją dłonią i swoją stopą.

Zadanie dodatkowe:

- Wspólna zabawa palcami.

ZABAWA PALCAMI

To jest kciuk,	(proszę dotknąć kciuka i pokazać go)
ten robi stuk-puk,	(proszę dotknąć palca wskazującego i pokazać go)
ten naciska dzwonek,	(proszę dotknąć palca środkowego i pokazać go)
ten otwiera drzwi,	(proszę dotknąć palca serdecznego i pokazać go)
a ten mały,	(proszę dotknąć małego palca i pokaż go)
ten podaję Ci.	

w tym miejscu należy podać mały palec dziecku do „uściśnięcia”)

4. dzień

Potrzebne będą:

- Magiczna różdżka (chochla lub podobny przedmiot).

Dziecko nauczy się:

nazywać różne części swojego ciała.

Zadanie:

- Usiądźcie z dzieckiem naprzeciw siebie. Państwo „czarują” najpierw. Proszę wziąć różdżkę i wypowiedzieć „zaklęcie”, np.: „Hokus, pokus, marokus, sowie oko, uszy żbika! Twoja buzia / kostka / ręka / itp. znika!” (można wymyślać własne zaklęcia). Teraz dotknij różdżką dziecko w wypowiedzianą część ciała (np. dłoń). Dziecko powinno schować rękę za plecami, zakryć nos dłońmi itp. Innymi zaklęciami mogą być: „Machasz pupą, paluchami, uszami”, „chodzisz na paluszkach / skaczesz na jednej nodze / chodzisz na czworakach”, „siadasz na dłoniach” itp. Po jakimś czasie zamieńcie się rolami. Niech teraz dziecko będzie „czarodziejem”.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 8 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- mydło,
- ręcznik.

Dziecko nauczy się:

słuchać i wykonywać zadania,
pojęć *ciepły* i *zimny*.

Zadania:

- Proszę umyć ręce i poprosić dziecko, aby też umyło ręce ciepłą i zimną wodą. Niech dziecko opowie, jakie zauważyło różnice.
- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 8, np.:
  - „Co widzisz na obrazku?”
  - „Co robi dziecko?”

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko w supermarkecie poszuka różnych produktów, które służą do mycia i higieny, np. mydło, papier toaletowy, pastę do zębów, szczoteczkę do zębów itd.

---

3. TYDZIEŃ: CIAŁO

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 9 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- klej,
- brudne i czyste ubrania,
- gazety i foldery reklamowe.

Dziecko nauczy się:

pojęć czysty i brudny,
co pachnie brzydko, a co ładnie.

Zadania:

- Niech dziecko powącha brudne i czyste ubrania.
- Wspólnie, na stronie 9 sklejcie lalkę z poszczególnych elementów. Niech dziecko np. wytnie jedną nogę z gazety a drugą z folderu reklamowego.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko napelni pralkę brudnymi ubraniami, a następnie opróżni ją po praniu.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem obejrzeć książkę z obrazkami i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- niech dziecko wykona następujące czynności, aby rozwinęło dalsze umiejętności ruchowe:
  - idziemy jak stary człowiek,
  - robimy tak, jak byśmy byli bardzo grubi,
  - kładziemy się jak bobas,
  - zrywamy jabłko z bardzo wysokiego drzewa,
  - zmniejszamy się i rośniemy powoli.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 10 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- papier toaletowy,
- mydło,
- ręcznik.

Dziecko nauczy się:

Mówić o rzeczach codziennych.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o ręczniku, np.:
  - „Czy ręcznik jest twardy czy miękki?”
  - „Do czego służy?” (W tej formie można również rozmawiać o nożyczkach i papierze toaletowym.)
- Niech dziecko umyje ręce mydłem, proszę zwrócić przy tym uwagę: Jak bardzo samodzielne jest dziecko?
- Niech dziecko na stronie 10 skreśli wszystko, co nie powinno się znaleźć w danym wierszu.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko wymieni słowa, które są związane z łazienką (np. mydelniczka, szczoteczka do zębów, ręcznik itp.)
- Pośpiewajcie piosenki z kraju pochodzenia.

4. dzień

Potrzebne będą:

- lusterko,
- koc,
- spokojna muzyka.

Dziecko nauczy się:

dostrzegania swojego ciała.

Zadanie:

- Najpierw proszę stworzyć spokojną atmosferę, nieco zmniejszając oświetlenie w pokoju i (na przykład) włączając delikatną, spokojną lub relaksacyjną muzykę w tle.

Proszę rozłożyć koc na podłodze. Proszę położyć się na nim razem z dzieckiem.

Proszę zadawać poniższe pytania, po każdym z nich zostawiając trochę czasu na próby:

- „Czy, kiedy jesteś bardzo cicho, potrafisz usłyszeć bicie Twojego serca?” (Jeżeli Państwa dziecko ma z tym problem, niech przyłoży ucho do Państwa klatki piersiowej aby usłyszeć bicie Państwa serca.)
- „Czy słyszysz jak pracuje mój żołądek / moje jelita?” (Niech dziecko przyłoży ucho do Państwa brzucha i posłucha jak pracuje.)
- „Czy kiedy powoli i mocno oddychasz słyszysz jak przepływa powietrze?”
Teraz proszę wziąć lusterko i pozwolić dziecku podczas wdychania i wydychania powietrza przytrzymać je przed ustami i nosem. Na lusterku pojawia się para, przez co oddech staje się widoczny.

Zadania dodatkowe:

- Porozmawiajcie o wypadaniu mlecznych zębów i zaletach mycia zębów.
- Porozmawiajcie o częściach ciała, których nie widać (np. kościach, krwi, mięśniach, naczyniach krwionośnych).

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 11 i 12 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

precyzyjnego powtarzania słów,
pojęć *ciepły* i *zimny*.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 11 wszystko, co jest ciepłe kolorem czerwonym, a wszystko, co jest zimne kolorem niebieskim.
- Pobawcie się w wyklaskiwanie sylab z następującymi słowami:
  - my-dło, my-del-nicz-ka,
  - sto-pa, po-de-szwa,
  - rę-ka, ręcz-nik,
  - u-cho, mał-żo-wi-na,
  - nos, dziur-ka w no-sie,
  - u-sta, ką-ci-ki ust
  - itp.

Zadania dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o kole, trójkącie i czworokącie.
- Niech dziecko pokoloruje wszystkie czworokąty na stronie 12 na żółto.

Ubranie

Po ciebie pora na temat „ubranie”. Ciało prawie zawsze jest przykryte ubraniem. Nasze ciało potrzebuje ubrania, aby chronić się przed pogodą.

Wyróżniamy następujące dziedziny:

- ubrania spodnie i wierzchnie,
- ubrania odświeżne,
- ubrania zimowe i letnie,
- ubrania związane z wyznaniem,
- ubrania robocze.

W tym programie znajdują się różne zadania, które można wykonać z pomocą kufra z przebraniami.

Dlatego praktyczne jest stworzenie takiego kufra. Nadają się do tego następujące przedmioty:

- swetry w różnych rozmiarach,
- spódniczka,
- sukienka,
- majtki,
- koszulka,

- koszula,
- spodnie męskie,
- krawat,
- piżama,
- koszula nocna,
- itp.

Można też dodawać różne akcesoria:

- łańcuszek,
- pasek,
- modną biżuterię,
- torebkę itp.

Zaleca się ustawienie kufra w całym okresie tematycznym w miejscu, w którym dziecko ma do niego dobry dostęp i może się nim bawić. Przebieranie się oznacza dla dziecka odgrywanie roli: Zachowuje się tak, jak by było księżniczką albo strażakiem.

Podczas zabaw w odgrywanie ról z przedmiotami, związanym z przebraniami dzieci mogą się wiele nauczyć. W ten sposób przetwarza się wiele doświadczeń. Dotyczy to zarówno chłopców, jak i dziewczynek.

Życzymy wiele radości w przebieraniu!

---

1. TYDZIEŃ: UBRANIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 14 z zeszytu ćwiczeń,
- odzież w różnych rozmiarach,

Dziecko nauczy się:

nazw różnych elementów ubioru,
różnic w rozmiarach.

Zadania:

- Niech dziecko przymierzy różne elementy ubrań o różnych rozmiarach przed lustrem.
- Niech dziecko ułoży ubrania jedno na drugim i zwróci uwagę na różnice w rozmiarach.
- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 14.

Zadania dodatkowe:

- Niech podczas zakupów w sklepie odzieżowym dziecko nazywa ubrania, które widzi.
- Proszę zaprowadzić dziecko do działów specjalnych, np. sportowego lub nakryć głowy.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko ubierze się tak, jak by wybierało się na uroczystość. W tym celu proszę skorzystać z kufra z przebraniami.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 15 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- ubrania letnie i zimowe,

Dziecko nauczy się:

różnic pomiędzy ubraniami letnimi i zimowymi,
kolorów *czerwony* i *niebieski*,
pojęć *ciepły* i *zimny*.

Zadania:

- Porozmawiajcie o różnicach pomiędzy ubraniami letnimi i zimowymi, np.:
  - „Czy ubrania letnie są grube?”
  - „Kiedy ubiera się cienkie ubrania?”.
  - itp.
- Niech dziecko pokoloruje elementy odzieży na stronie 15: te, które są związane z latem na czerwono, a te, które są związane z zimą – na niebiesko.

Zadanie dodatkowe:

- Przy ubieraniu i rozbieraniu się proszę omówić kolejność, w której wykonuje się te czynności. Pomoże to dziecku w samodzielnym ubieraniu i rozbieraniu się.

4. dzień

Potrzebne będą:

- kufer z przebraniami.

Dziecko nauczy się:

ubierać się.

Zadanie:

- Niech dziecko ubierze się w taki sposób, jak gdyby na zewnątrz było bardzo zimno albo bardzo ciepło.
- Proszę obserwować dziecko podczas ubierania i rozbierania: Jak bardzo dziecko jest samodzielne podczas tych czynności? Czy dziecko potrafi wyszukać odpowiednie ubranie?

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem poszukajcie rymów do nazw ubrań, np. „spodnie-modnie”. Można też wymyślać słowa, np. „spodnie-kodnie”.
- Pobawcie się w sylaby.

ZAWABA W SYLABY

Proszę zapisać na karteczkach możliwie wiele słów o różnych długościach z aktualnego zakresu tematycznego.

Niech dziecko wyciągnie jedną z kartek. Proszę przeczytać dziecku umieszczone na niej słowo.

Razem z dzieckiem powtarzajcie słowo na głos, wyklaskując przy tym sylaby słowa.

Rozszerzenie (dla starszych dzieci):

Proszę rozpocząć grę, tak jak opisano powyżej i poprosić dziecko, aby samo wyklaskiwało sylaby. Jeżeli dziecko prawidłowo wyklaskzcze liczbę sylab może pójść do przodu o liczbę kroków równą tej liczbie sylab. Jeżeli dziecko się myli musi pozostać na miejscu, po czym razem wyklaskajcie prawidłową liczbę sylab. Teraz jest kolej następnego gracza.

Jak szybko dziecko dojdzie do przeciwległej ściany?

Kto pierwszy dojdzie do celu?

Do zabawy można zaprosić wiele dzieci.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 16 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- odzież do ubrania.

Dziecko nauczy się:

najszybszej kolejności ubierania się,
nazywać tę kolejność.

Zadania:

- Proszę pomieszać ubrania dziecka i niech samo ustali kolejność, w której się ubierze.

- Proszę omówić z dzieckiem co się stanie, kiedy najpierw spróbuje ubrać buty, a później skarpetki.
- Niech dziecko wytnie obrazki na stronie 16, umieści je w odpowiedniej kolejności i ponumeruje. W tym celu niech dziecko poopowiada, co dzieje się na tych obrazkach.

Zadania dodatkowe:

- Razem z dzieckiem posprzątajcie w szafie z ubraniami. Proszę używać pojęć *duży, mały, wierzchni i spodni*.
- Razem z dzieckiem przygotujcie ubrania na następny dzień.

---

2. TYDZIEŃ: UBRANIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 17 i 18 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- kapelusz,
- sweter,
- spodnie.

Dziecko nauczy się:

opowiadać na podstawie obrazka,
pojęć *na*, *przez* i *do*.

Zadania:

- Niech dziecko nałoży ubranie:
  - sweter przez głowę,
  - kapelusz na głowę,
  - nogę do nogawki,
  - rękę do rękawa swetra.
- Niech dziecko poopowiada o ilustracji na stronie 17.
- Niech dziecko uzupełni ilustrację na stronie 18.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się w „pakuję moją walizkę”

ZABAWA: „pakuję moją walizkę”

Gracz 1 mówi: „Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą spodnie.”

Gracz 2 mówi: „Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą spodnie i sweter.”

Gracz 1 mówi: „Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą spodnie, sweter i radio.”

Gracz 2 ... itd.

Do zabawy można zaprosić wiele osób.

2. dzień

Potrzebne będą:

- walizka lub torba.

Dziecko nauczy się:

zastanawiać się, czego potrzebuje do przenocowania w innym miejscu, pakować walizkę.

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę spakować walizkę lub torbę w taki sposób, jak gdyby dziecko miało nocować poza domem.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 19 z zeszytu ćwiczeń,
- buty z różnymi zamknięciami.

Dziecko nauczy się:

precyzyjnego postrzegania,
obsługi różnych zamknięć.

Zadania:

- Proszę nazywać różne części butów, np. czubek, pięta, podeszwa itd.
- Omówcie, co się stanie, kiedy sznurowadło się poluzuje.
- Niech dziecko pokoloruje obrazek na stronie 19: wszystko, co należy do dziecka 1 na zielono, wszystko, co należy do dziecka 2 na czerwono, wszystko, co należy do dziecka 3 na żółto, wszystko, co należy do dziecka 4 na niebiesko.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę nauczyć dziecko wiązać sznurowadła.

4. dzień

Potrzebne będą:

- kufer z przebraniami.

Zadania:

- Niech dziecko zastanowi się, jakie ubrania mają na sobie w tym dniu członkowie rodziny.
- Niech dziecko przymierzy jakieś przebranie, np. sportowca, tancerki baletowej itd.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 20 i 21 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki,
- resztki materiału i foldery reklamowe.

Dziecko nauczy się:

wybierać ubranie i przycinać je do rozmiaru.

Zadanie:

- niech dziecko wytnie ubrania dla dzieci ze strony 20 z resztek materiału albo z obrazków z folderu reklamowego.

Zadanie dodatkowe:

- niech dziecko pokoloruje obrazek na stronie 21: kółka na żółto, kwadraty na czerwono, trójkąty na zielono.

---

3. TYDZIEŃ: UBRANIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 22 i 23 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

łączyć,
kolejności wstawiania, mycia się itd.

Zadania:

- Porozmawiajcie z dzieckiem o obrazku na stronie 22 i zastanówcie się wspólnie, co mogłoby się zdarzyć później.
- Niech dziecko wytnie obrazki na stronie 23 wzdłuż kreskowanej linii.
- Zagrajcie razem w domino wybranymi wyciętymi kartkami.

DOMINO

Proszę rozdzielić płytki graczom.

Jedna osoba kładzie płytki na stole. Kolejna osoba dołącza się kładąc płytkę, dopasowując jedną z dwóch ilustracji.

Jeżeli ktoś nie jest w stanie dołączyć pasującej płytki, traci kolejkę.

Kto pierwszy odłoży wszystkie swoje płytki, wygrywa.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko wybierze w koszu z ubraniami dwa elementy odzieży, które są ze sobą związane, np. parę skarpetek, koszulę i spodnie.

2. dzień

Potrzebne będą:

- kufer z przebraniami.

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko nałoży nietypową kombinację ubrań, jak gdyby wybierało się na bal karnawałowy.

3. dzień

Potrzebne będą:

- ścierka do naczyń.

Dziecko nauczy się:

patrzeć uważnie,
zapamiętywać różne rzeczy,
opowiadać historię.

Zadania:

- Zagrajcie w pamięć, używając różnych przedmiotów: buta, skarpetki, grzebienia, czapki i koszuli.
- Dziecko powinno najpierw nazwać wszystkie przedmioty.
- Proszę powtórzyć grę, stosując inne przedmioty.

4. dzień

Potrzebne będą:

- stare gazety, czasopisma lub katalogi wysyłkowe,
- duża kartkę papieru,
- klej,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

poznawać różne elementy ubrań,
rozwijają się jego precyzyjne umiejętności ruchowe.

Zadanie:

- Niech dziecko wytnie z katalogów, gazet i czasopism ubrania, np. spódniczki, spodnie, buty itd.
Z tych ubrań dziecko powinno złożyć różnych ludzi, tzn. ubrać ich. Następnie należy dorysować głowy i dłonie. W ten sposób powstaje kolaż z ludźmi w różnych ubraniach. Kolaż można potem powiesić na ścianie w pokoju dziecięcym.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się z dzieckiem w zabawę z podziałem na role. Dziecko decyduje, kim z rodziny chciałoby być i wyszukuje odpowiednie ubranie.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 24 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

określać kolejności serii kart.

Zadania:

- Niech dziecko wytnie obrazki na stronie 24.
- Niech dziecko ułoży je w odpowiedniej kolejności.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę przeczytać wierszyk.

WIERSZYK

Panie Drut, czy naprawi mi pan but?

Tak, pani Zdrowie, zaraz to zrobię.

Panie Drut, czy but będzie ładny?

Tak, pani Zdrowie, wręcz paradny.

Panie Drut, czy jest już mój but?

Bardzo proszę, czy już pani płaci?

Panie Drut, ja nie mam pieniędzy!

Więc odkładam pani but tu, na drążku,

ponieważ nie mam dziś humoru,

na darmowe wydawanie towaru.

Dobrego dnia, panie Drut.

Dobrego dnia, pani Nie-mój-but.

Placówka opieki dziennej dla dzieci

Po kilku tygodniach w placówce opieki dziennej dzieci znają już salę grupową, inne dzieci i wychowawców.

W placówce opieki dziennej jest kilka pomieszczeń. Najpierw dzieci powinny poznać drogę ze swojej sali do toalety, później poznają kolejne pomieszczenia i plac zabaw. Krok po kroku odkrywają cały budynek. Jeżeli starsze dziecko z rodzeństwa chodzi już do placówki, dziecku będzie łatwiej odnaleźć się w budynku.

Na terenie placówki opieki dziennej jest wiele do zobaczenia również dla Państwa. Już sam budynek pozwoli Państwu poznać atmosferę, panującą w placówce.

Można zwrócić uwagę np. na następujące kwestie:

- Jak wygląda budynek?
- Czy na ścianach wiszą obrazki?
- Czy dzieci na korytarzu mają zajęcie?
- Czy drzwi do sal grupowych są otwarte?
- Czy jest coś, co do Państwa przemawia?

Można porozmawiać z dzieckiem o następujących sprawach:

- Jak wyglądają korytarze?
- Jak wygląda pokój zabaw?

- Czy są różnice pomiędzy grupami?
- Jak nazywają się inne grupy?
- Czy jest pomieszczenie dla dzieci chodzących do szkoły?
- Czy jest grupa żłobkowa dla niemowląt?

Proszę porozmawiać z dzieckiem o swoich doświadczeniach z czasów, gdy byli Państwo w jego wieku, wspominać!

W co się bawiliście?

Życzymy wiele radości w placówce opieki dziennej!

---

1. TYDZIEŃ: PLACÓWKA OPIEKI DZiennej DLA DZIECI

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 26 i 27 z zeszytu ćwiczeń,
- ewentualnie kredki.

Dziecko nauczy się:
mówić o ilustracji.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o nazwie placówki i wpisać ją w puste pole na stronie 26. Proszę rozmawiać dalej, np. „Dokąd chodzą dzieci?“, „Kto je tam zawozi?“, „Co mają dzieci w rękach?“ itd.
- Niech dziecko na podstawie obrazku opowie historię o swoich doświadczeniach w placówce.
- Niech dziecko narysuje na stronie 27 dzwonek, skrzynkę na listy i okno.

Zadania dodatkowe:

- Proszę razem z dzieckiem poszukać w domu rzeczy, które można otwierać i zamykać (np. okno, drzwi, puszkę, zamek błyskawiczny w ubraniu itp.)
- Pomyślcie razem o tym, jakie macie w domu przedmioty do zakręcania, zamykania, składania, wkręcania, zapinania, wciskania.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym.
(Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o jego dniu spędzonym w placówce, np. zapytać: „Co dziś podobało ci się najbardziej? Dlaczego?“, „Co dzisiaj było niemiłe? Dlaczego?“, „Czy kogoś dzisiaj nie było? Kto to taki?“, itd.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 28 z zeszytu ćwiczeń,
- ołówek.

Dziecko nauczy się:

opisywać słowami drogę do placówki opieki dziennej.

Zadania:

- Proszę przejść z dzieckiem drogą do placówki i opisać ją.
- Zamieńcie się rolami: dziecko będzie mamą, a mama dzieckiem. Proszę zapytać dziecko, gdzie może przejść przez ulicę, gdzie są światła, a gdzie pasy.
- Niech dziecko opisz drogę z domu do placówki opieki dziennej, a następnie narysuj ją na stronie 28. W tym czasie można mu stawiać pytania, np. „Przez ile ulic musisz przejść (liczcie wspólnie)?”, „Co widzisz, kiedy idziesz do placówki?” (Celem nie jest narysowanie prawidłowego planu miasta!).

4. dzień

Dziecko nauczy się:

opisu drogi,
nazwiska, adresu i numeru telefonu.

Zadania:

- Porozmawiajcie o innych drogach, np. na targ, do babci itp.
- Porozmawiajcie z dzieckiem o możliwości zgubienia drogi i o tym, co dziecko powinno zrobić w takim przypadku. Poćwiczcie razem nazwisko, adres i numer telefonu.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 29 z zeszytu ćwiczeń,
- zielona kredka.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać zagrożenia, związane z ruchem drogowym,
bezpiecznie przechodzić przez ulicę.

Zadania:

- Proszę opowiedzieć dziecku, na co musi zwracać uwagę, gdy przechodzi przez ulicę. Proszę mu powiedzieć np.: „Spójrz w lewo, potem w prawo, a

potem jeszcze raz w lewo”. Jeżeli będzie to powtarzane wystarczająco często, a dziecko niemalże będzie potrafiło to wyśpiewać, będzie tak robić przy przekraczaniu ulicy.

- Niech dziecko poopowiada o ilustracji na stronie 29.
- Niech dziecko pokoloruje światło na stronie 29 na zielono. Porozmawiajcie o znaczeniu kolorów: zielonego, żółtego i czerwonego w przypadku świateł.

Zadania dodatkowe:

- Proszę powtarzać wierszyk, dopóki dziecko będzie potrafiło mówić razem z Państwem. W ten sposób dziecko uczy się zapamiętywania.
- Po drodze do placówki porozmawiajcie o zasadach panujących na drodze.

WIERSZYK

Raz jabłko na spacer się wybrało,
gdzie wiele aut szybko jechało,
nie zdążyło jednak przejść na
drugą stronę
Pip, pip! i zostało skwaszone.

---

2. TYDZIEŃ: PLACÓWKA OPIEKI DZiennej

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 30 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

różnic pomiędzy ubraniami letnimi i zimowymi,
pojęć: *zimny* i *ciepły*, *wesoły* i *smutny*.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o ubraniach, które nosi w lecie i w zimie. Proszę często używać słów: *zimno* i *ciepło*.
- Niech dziecko narysuje na stronie 30 wesołą i smutną buźkę.
- Niech dziecko poopowiada, dlaczego jedna buźka wygląda smutno, a druga wesoło.

Zadanie dodatkowe:

- Zaśpiewajcie z dzieckiem piosenkę.

PIOSENKA

Zielone, zielone są moje ubranka.
Zielone, zielone jest wszystko co mam.
Lubię zieleń i wszystko zielone,
bo mój miły myśliwym, myśliwym jest.

Błękitne, błękitne są moje ubranka.
Błękitne, błękitne jest wszystko co mam.
Lubię błękit i wszystko błękitne,
bo mój miły na statku marynarzem jest.

Białe, białe, białe są moje ubranka.
Białe, białe, białe jest wszystko co mam.
Lubię biel i wszystko co jest białe,
bo mój miły piekarzem, piekarzem jest.

Pstrokate, pstrokate są moje ubranka.
Pstrokate, pstrokate jest wszystko co mam.

Lubię kolory i wszystko pstrokate,
bo mój miły na malarzem, malarzem jest.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o wychowawcach i o placówce, np. „Jak nazywa się wychowawca/wychowawczyni?”, „Jak nazywa się wychowawca/wychowawczyni sąsiedniej grupy?”, „Jakie ubrania nosisz podczas zabaw sportowych?”, „Co robicie na sali gimnastycznej?”, „Co robisz później?”, itd.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 31 z zeszytu ćwiczeń,
- czerwona i żółta kredka,
- plecak,
- kubek,
- coś do jedzenia.

Dziecko nauczy się:

co musi zabierać do placówki,
określić na ubrania letnie i zimowe.

Zadania:

- Proszę omówić, jakie rzeczy do zabrania do placówki opieki dziennej są praktyczne, np.:
  - coś do jedzenia na przerwę śniadaniową,
  - strój sportowy,
  - chusteczki,
  - itp.

- Niech dziecko napełni plecak jedzeniem i piciem na przerwę śniadaniową w placówce.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 31 ubrania, związane z zimą na kolor czerwony a ubrania, związane z latem na kolor żółty.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

uważnie słuchać, odpowiednio reagować i orientować się w pomieszczeniu.

Zadanie:

- Pobawcie się w „ciepło-zimno”

ZABAWA „CIEPŁO-ZIMNO”

Kiedy dziecko nie patrzy, proszę schować jedną z zabawek.

Niech dziecko poszuka tej zabawki.

Kiedy się będzie do niej zbliżało proszę mówić „ciepło, ciepło, ciepłej...”, a kiedy będzie szło w złym kierunku – „zimno, zimno, zimniej...”.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę powtórzyć z dzieckiem jego nazwisko, adres i numer telefonu.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 32 i 33 z zeszytu ćwiczeń,
- folder z zabawkami,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

pojęć *taki sam* i *różny*,

różnic, pomiędzy zabawkami przeznaczonymi do zabaw w *pomieszczeniu* i do zabaw *na dworze*.

Zadania:

- Niech dziecko poszuka czterech różnic na stronie 32.
- niech dziecko wytnie ilustracje zabawek z folderu.
- Niech dziecko razem położy zabawki, którymi można bawić się w pomieszczeniu i zabawki, którymi można bawić się na dworze. Jakimi zabawkami można bawić się zarówno w pomieszczeniu jak i na dworze?

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko poszuka na stronie 33 figur, które są takie same.
- Proszę opowiedzieć dziecku, czym Państwo bawili się na dworze. Proszę uwzględnić przy tym zabawy w piasku i w wodzie.

---

3. TYDZIEŃ: PLACÓWKA OPIEKI DZiennej DLA DZIECI

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 34 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

bardziej zwracać uwagę na otoczenie,
mówić o swoim otoczeniu.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o placówce, do której uczęszcza np. „Gdzie jest twoja grupa?”, „Ile pięter ma placówka?”, „Ile grup jest w placówce?”, „Gdzie bawisz się na zewnątrz?”, „Gdzie jest sala gimnastyczna?” itd.
- Niech dziecko na stronie 34 narysuje placówkę.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadania dodatkowe:

- Rozmowa z dzieckiem o placówce opieki dziennej.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o tym, jak w placówce świętowane są urodziny.
- Proszę opowiedzieć dziecku o tym, jak Państwo, jako dziecko, świętowali urodziny.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strony 35 i 36 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

starannie przyklejać rzeczy,
łączyć luźne elementy w całość.

Zadania:

- Niech dziecko wytnie obrazki na stronie 35.
- Niech dziecko z pojedynczych obrazków stworzy całość i naklei ją na skrzynię ciężarówki na stronie 36.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać i opisywać różne światła drogowe.

Zadanie:

- Proszę wybrać się z dzieckiem na spacer i poszukać różnych sygnalizatorów świetlnych. Proszę omówić z dzieckiem różnice pomiędzy światłami drogowymi dla samochodów i światłami dla pieszych.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 37 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

przyimków: *na, pod, za, przed, w i poza*,
nowej piosenki.

Zadania:

- Niech dziecko na podstawie ilustracji na stronie 37 opíše, gdzie jest kot, a gdzie jest pies.
- Proszę popracować z dzieckiem z przeciwieństwami:
  - kot jest pod stołem.
  - kot jest przed szafą.
  - pies jest poza budą.
- Niech dziecko pokaże, gdzie są kot i pies.

Zadanie dodatkowe:

- Zaśpiewajcie wspólnie piosenkę, stosując również inne słowa, np.:
  - Kto nie chce malować...., siada.
  - Kto nie chce wyklejać...., siada.
  - Kto nie chce tańczyć...., siada.
  - Kto nie chce się bawić...., siada.
  - Kto nie chce pływać...., siada.

PIOSENKA

Kto nie chce biegać,
kto nie chce biegać,
ten siada.

Kto nie chce biegać,
kto nie chce biegać,
ten siada.

Grupa

W grupie w placówce opieki dziennej dzieci często po raz pierwszy bawią się bez matki. Dlatego wychowawca staje się dla dziecka bardzo ważną osobą, a tym samym ważną osobą również dla Państwa. W grupie dzieci muszą móc czuć się pewnie. Wyposażenie sali grupowej musi stymulować dzieci do dalszego rozwoju.

Sala grupowa często dzieli się na kącki i stoliki. W każdej strefie zabawy i przy każdym stoliku grupowym dzieci mogą zajmować się czym innym.

W placówce opieki dziennej można napotkać następujące strefy zabaw:

- kącik lalek,
- kącik budowlany,
- kącik czytelniczy,
- kącik do rysowania,
- sklepik,
- itp.

W placówce opieki dziennej mogą też znajdować się różne stoliki:

- stół do rysowania,
- stół śniadaniowy,
- stół majsterkowicza itd.

Powyższe podziały nie występują we wszystkich placówkach. W niektórych z nich przy każdym stoliku można pracować dowolnie.

To bardzo korzystne, gdy razem z dzieckiem można obejrzeć sobie placówkę. Można wtedy zobaczyć, czy w grupie dziecka wprowadzono taki sam podział. Można porozmawiać z dzieckiem o różnych strefach zabaw.

Po kilku tygodniach w placówce opieki dziennej dziecko zna już wiele zasad i ustaleń, obowiązujących w grupie. Reguły i ustalenia dają dziecku możliwość usamodzielnienia się. Ta samodzielność powoduje, że dziecko wierzy we własne siły.

Proszę przez kilka godzin poobserwować pracę w grupie dziecka. Proszę spytać o nią doradcę rodziców lub wychowawców.

Życzymy wiele radości w placówce opieki dziennej!

---

1. TYDZIEŃ: GRUPA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 39 z zeszytu ćwiczeń,
- czerwona kredka,
- niebieska kredka.

Dziecko nauczy się:

wzmacniać swoje możliwości przypominania sobie i postrzegania,
kolorów: *czerwony* i *niebieski*,
słów: *koralek* i *łańcuszek*.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o materiałach, którymi może się bawić w placówce opieki dziennej, np. „Co znajduje się w kąciekule lalek?”, „Czym możesz bawić się na zewnątrz?”, „Co możesz robić przy stoliku?”, „Czym bawisz się w pokoju zabaw?”.
- Niech dziecko pokoloruje łańcuszek koralek na stronie 39. Pierwszy koralek na niebiesko, drugi na czerwono, kolejny na niebiesko itd.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko obejrzy różnego rodzaju biżuterię, np. łańcuszek, pierścioneek i bransoletkę.
- Razem z dzieckiem wykonajcie łańcuszek z koralek, guzików lub makaronu.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko poopowiada o przedmiotach, które są stare i o tych, które są nowe, np. w mieszkaniu, w szafie z ubraniami itd.
- Niech dziecko pokaże w salonie wszystko, co jest okrągłe.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 40 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- przedmioty, które są okrągłe, prostokątne, trójkątne lub kwadratowe.

Dziecko nauczy się:

kształtów: okrągły, prostokątny, trójkątny i kwadratowy,
kolorów: *zielony*, *czerwony*, *niebieski* i *żółty*.

Zadania:

- Poszukajcie z dzieckiem po drodze do placówki, do której uczęszcza, okrągłych, kwadratowych, prostokątnych i trójkątnych kształtów, np. okien, znaków drogowych itp. Proszę zrobić z tego zabawę w poszukiwania i porozmawiać z dzieckiem o różnych kształtach, np.: „Czy to okno jest prostokątne, czy kwadratowe?”.
- Niech dziecko pokoloruje kształty na stronie 40: kwadraty na czerwono, trójkąty na zielono, koła na żółto i prostokąty na niebiesko.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę umówić się na spotkanie w placówce opieki dziennej i na miejscu poobserwować, jak dziecko zachowuje się w grupie.

4. dzień

Potrzebne będą:

- plastelina lub ciasto albo włóczka.

Dziecko nauczy się:

samodzielnego tworzenia kształtów: okrągły, prostokątny, kwadratowy i trójkątny.

Zadanie:

- Niech dziecko uformuje z plasteliny lub ciasta albo włóczki kwadraty, prostokąty, koła i trójkąty.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o tym, co robiło w placówce opieki dziennej, np.:

- „Jakie śpiewaliście piosenki?”
- „Czy wychowawczyni/wychowawca coś Wam przeczytał(a)?”
- „Co wychowawczyni/wychowawca przeczytał(a)?”

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 41, 42 i 43 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

opisywać słowami to, co widzi.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 41.
- Niech dziecko poszuka 4 różnic na stronie 42.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę narysować figury ze strony 43 na tekturze i wyciąć je. Niech dziecko odrysuje te figury na nowej kartce. To zadanie można wykonać również przy pomocy okrągłej miseczki i czworokątnej podstawki.

---

2. TYDZIEŃ: GRUPA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 44 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

poprawiać swoją zdolność zauważania,
wskazywać obrazki, które są ze sobą związane.

Zadanie:

- Niech dziecko wymieni imiona dzieci z grupy. Niech przy tym powie, ile mają lat, czy są to chłopcy, czy dziewczynki itp.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko na stronie 44 wykreśli linie pomiędzy obrazkami, które są ze sobą związane:
  - tata w parze z mamą,
  - skarpetka w parze z butem,
  - kwiat w parze z wazonem,
  - wiaderko w parze z łopatką.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 45 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

opowiadać, jak wygląda jego sala grupowa.

Zadanie:

- Niech dziecko na stronie 45 narysuje przedmioty ze swojej sali grupowej. Na podstawie rysunków można zadawać pytania, np. „Czy w kąciку lalek są lalki?”, „Gdzie są kredki?”, „Czy są ubrania do przebierania się?” itd.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę zapytać dziecko, co dzisiaj robiło w placówce.

4. dzień

Potrzebne będą:

- okrągłe, kwadratowe, prostokątne i trójkątne przedmioty z Państwa gospodarstwa domowego,
- worek płócienny lub nieprzezroczysta reklamówka.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać kształty przez dotyk i nazywać je.

Zadanie:

- Proszę wrzucić przedmioty do worka lub torby. Niech dziecko wyczuje coś kwadratowego, prostokątnego, okrągłego lub trójkątnego, nie patrząc do worka lub torby. Proszę powiedzieć dziecku: „Daj mi coś okrągłego!”, „Daj mi coś kwadratowego!” itd. Zamieniajcie się z dzieckiem rolami.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o biżuterii z Państwa kraju pochodzenia. Proszę przy tym zwrócić szczególną uwagę na kształty i kolory.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 46 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

malować,
ciąć,
układać układanki,
patrzeć uważnie.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje stronę 46. Proszę wyciąć obrazek wzdłuż grubych linii, w ten sposób powstanie układanka.
- Niech dziecko ułoży układankę.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się w pamięć z następującymi słowami:
  - koralik,
  - układanka,
  - coś okrągłego
  - coś kwadratowego.

---

3. TYDZIEŃ: GRUPA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 47 z zeszytu ćwiczeń,

Dziecko nauczy się:

ubierać swoje myśli w słowa,
tworzyć połączenia pomiędzy obrazkami.

Zadania:

- Porozmawiajcie ze sobą o ilustracji na stronie 47.
- Proszę zadawać następujące pytania: „Co teraz robią dzieci?”, „Czego do tego używają?”, „Jak wyglądają rysunki dzieci?”.

Zadania dodatkowe:

- Pobawcie się w papugę z następującymi słowami: puzzle, budować, mozaika, kleić, rysować, kolorować, kreska, kropka.
- Pobawcie się w papugę, tym razem jednak z trudniejszymi słowami: pędzel, np. pędzel malarski: „Czy znasz jeszcze inne pędzle?” papier, np. papier kolorowy: „Czy znasz jeszcze inne rodzaje papieru?” (np. papier toaletowy, papier do rysowania itp.) lalka, np. kącik lalek: „Czy znasz jeszcze inne słowa związane z lalką?” (np. ubranko dla lalek, wózek dla lalek itp.)

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 48 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki lub akwarele.

Dziecko nauczy się:

rysować w lustrzanym odbiciu i mierzyć. Rysowanie w lustrzanym odbiciu jest bardzo trudne. Jeżeli dziecko jeszcze tego nie potrafi, to nic nie szkodzi.

Zadanie:

- Niech dziecko na stronie 48 udekoruje prawe skrzydło motyla, aby było takie jak lewe.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się w papugę. Państwo podają słowo, a dziecko podaje przeciwieństwo:
  - Nie duży, lecz... (mały),
  - Nie ładny, lecz... (brzydki),
  - Nie czysty, lecz... (brudny),
  - Nie gruby, lecz... (chudy),
  - Nie chłopiec, lecz... (dziewczynka),
  - Nie długi, lecz... (krótki).

4. dzień

Potrzebne będą:

- strony 49 i 50 z zeszytu ćwiczeń,

Dziecko nauczy się:

przyporządkowywać takie same obrazki.

Zadanie:

- Niech dziecko pokoloruje ilustracje na stronach 49 i 50 i wytnie je. Następnie zagrajcie nimi w memory.

5. dzień

Dziecko nauczy się:

nowej piosenki,
zabawy, wspomagającej zdolności postrzegania i koncentracji.

Zadania:

- Razem z dzieckiem zaśpiewajcie piosenkę, razem ją powtarzając.
- Pobawcie się z dzieckiem w „widzę coś, czego ty nie widzisz”.

PIOSENKA

Kto nie chce biegać,
kto nie chce biegać,
ten siada.

Kto nie chce biegać,

kto nie chce biegać,
ten siada.

Zadania dodatkowe:

- Zaśpiewajcie wspólnie piosenkę, tym razem stosując inne słowa, np.:
  - Kto nie chce malować...., siada.
  - Kto nie chce wyklejać...., siada.
  - Kto nie chce tańczyć...., siada.
  - Kto nie chce się bawić...., siada.
  - Kto nie chce pływać...., siada.
- Niech dziecko poopowiada o przedmiotach, które są twarde lub miękkie.

Zabawy na dworze

Wszystkie dzieci mają jakieś własne doświadczenia z zabaw na świeżym powietrzu. Ten temat daje wiele możliwości do wspólnej aktywności z dzieckiem. Można przykładowo wybrać się na plac zabaw, do parku lub do lasu.

W ramach tego tematu możliwe są następujące formy zabawy:

- zabawa na ulicy
- zabawa w deszczu
- zabawa kulkami
- zabawa w lesie

Można również porozmawiać o tym, w co Państwo bawili się w swoim kraju, jako dzieci. Można też poobserwować dziecko podczas zabawy na dworze: Czy bawi się z innymi dziećmi, czy samo? Czy bawi się zabawkami, czy bez nich? Czy zaczyna kłótnie na ulicy, jeżeli tak, to, dlaczego?

Życzymy wiele radości podczas zabaw na świeżym powietrzu!

---

1. TYDZIEŃ: ZABAWA NA DWORZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 52 i 53 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

uważnie słuchać,
tworzyć powiązania pomiędzy zabawą i odpowiednimi zabawkami.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 52.
- Niech dziecko połączy na stronie 53 sytuacje, związane z zabawą z odpowiednimi przedmiotami.
- Razem z dzieckiem, proszę poszukać rymujących się lub zmyślonych słów, związanych z następującymi pojęciami: samochód, piasek, ulica, kurtka, brudny, szybko.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę wybrać się z dzieckiem na przejażdżkę rowerem i nazywać rzeczy, widziane na dworze.

UWAGA

Temat rozpoczyna się od obrazka na stronie 52 ćwiczeń. Można wykorzystać tę ilustrację, aby porozmawiać o zabawach na świeżym powietrzu. Można również poprosić dziecko, aby nazywało to, co widzi. Na podstawie obrazka można zadawać pytania. Przede wszystkim należy stawiać pytania zaczynające się od słów: co, gdzie i dlaczego. Jeżeli dziecko chce pokolorować obrazek, w międzyczasie można porozmawiać o tym, co maluje.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę odwiedzić z dzieckiem bibliotekę.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 54 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- cztery różne przedmioty.

Dziecko nauczy się:

różnic pomiędzy pojęciami *duży* i *mały*.

Zadania:

- Na podstawie czterech przedmiotów proszę pomówić o rzeczach dużych i małych.
- Niech dziecko na stronie 54 pomaluje duże przedmioty na zielono, a małe na żółto.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko po drodze do placówki opieki dziennej nazywa duże i małe przedmioty.
- Proszę zapytać dziecko, czym bawi się na dworze.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

dalszego rozwijania swoich umiejętności motorycznych.

Zadanie:

- Proszę wyjść z dzieckiem na dwór i wspólnie pobawić się w znaną mu grę ruchową, np. w klasy, skakanie na skakance, grę w gumę itp.

Zadanie dodatkowe:

- Pośpiewajcie piosenki z kraju pochodzenia.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 55 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

kolorów: *czerwony, zielony, żółty i niebieski*,
kształtu koła,
pojęć *duży i mały*.

Zadanie:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 55 największe koła na czerwono, nieco mniejsze na zielono, kolejne na żółto, a najmniejsze na niebiesko, np.: „Pokaż, które koło jest największe. Czy są jeszcze inne, takie duże koła? Największe koła możesz pokolorować na czerwono. Które koła z pozostałych są teraz największe? Pokaż je. Te możesz pomalować na zielono”.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę razem z dzieckiem porównać skarpetki różnych członków rodziny. Niech dziecko przyporządkuje skarpety do poszczególnych członków rodziny.

---

2. TYDZIEŃ: ZABAWY NA DWORZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 56 i 57 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

przestrzegać zasad gry,
nazywać przedmiot, które widzi.

Zadanie:

- Razem z dzieckiem proszę wyciąć obrazki na stronie 56 i 57 wzdłuż kreskowanej linii i niech dziecko ułoży je obok siebie parami.

Zadania dodatkowe:

Wykonajcie razem grę memory. Celem usztywnienia wycięte obrazki można nakleić na karton.

- Zagrajcie w memory.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 58 z zeszytu ćwiczeń,
- ołówek.

Dziecko nauczy się:

nazywać poszczególne części roweru.

Zadanie:

- Niech dziecko powie, których części roweru na stronie 58 brakuje i dorysuje je.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko obejrzy sobie rower i ponazywa poszczególne części. Niech również powie, do czego te części służą.

4. dzień

Potrzebne będą:

- kreda do rysowania po ulicy.

Dziecko nauczy się:

jak postępować z kredą,
rysowania na dużych powierzchniach.

Zadanie:

- Proszę wyjść z dzieckiem na dwór i razem narysować coś kredą do malowania po ulicy.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 59 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

tworzyć połączenia pomiędzy obrazkami.

Zadania:

- Proszę wspólnie z dzieckiem przyjrzeć się obu obrazkom na stronie 59 i porozmawiać o tym, co się wydarzyło.
- Niech dziecko wykreśli linię pomiędzy przedmiotem, a rysunkiem, który do niego pasuje.

Zadania dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o przedmiotach, które są mokre lub suche.
- Proszę umieścić w pudełku pluszaka, piłkę i sznurek, i niech dziecko z zamkniętymi oczami, poprzez dotyk pozna jego zawartość.

---

3. TYDZIEŃ: ZABAWY NA DWORZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 60 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- ołówek,

Dziecko nauczy się:

starannie porównywać.

Zadania:

- Niech dziecko połączy na stronie 60 takie same buty i takie same skarpetki.
- Proszę wyjść z dzieckiem na zewnątrz i poszukać par takich samych rzeczy, np. liści, kamieni, kijków itp.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę wypełnić worek zebranymi przedmiotami i niech dziecko, poprzez dotyk wyczuje dwa takie same przedmioty i wyjmie je.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Dziecko nauczy się:

orientacji na dworze.

Zadanie:

- Proszę wyjść z dzieckiem na dwór i pobawić się w chowanego.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 61 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

rozmawiać o różnych rodzajach ruchu i wypróbować je.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 61.
Proszę zastanowić się z dzieckiem, jak można się poruszać np. podskakiwać, biegać, skakać itp. Proszę spróbować poruszać się razem z dzieckiem w dany sposób. Proszę zaobserwować, które ruchy przychodzą dziecku łatwo, a które trudno. Co robi chętnie, a co mu się nie podoba? Czy dziecko potrafi stać na jednej nodze?

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 62 z zeszytu ćwiczeń,
- kłębek włóczki lub długi sznurek,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

utrzymywać równowagę.

Zadanie:

- Proszę wyjść z dzieckiem na zewnątrz i ułożyć odcinek z włóczki lub sznurka, na którym będziecie wspólnie balansować. Proszę zmieniać zabawę, stosując podskoki, biegi itp.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 62 w każdym wierszu figury, które są takie same.

Ruch

Małe dzieci mają dużo energii ruchowej. Dzieci chętnie poznają świat wokół nich, swoje możliwości i granice.

Z wiekiem poruszanie staje się dla nich coraz łatwiejsze. Próbują też trudniejszych ruchów.

Dla mniejszych dzieci skakanie na skakance jest bardzo trudne, ale kiedy się uda, szybko starają się wykonywać trudniejsze skoki.

Kiedy malują, robią duże ruchy i bawią się dużymi klockami.

Starsze dzieci potrafią wykonywać drobniejsze ruchy, takie jak np. kolorowanie, lub wycinanie po linii.

Do prostej motoryki zaliczamy:

- jazdę na rowerze,
- bieganie,
- wspinanie się,
- tańczenie w rytm muzyki,
- gra pałeczkami na bębenku.

Do motoryki precyzyjnej zaliczamy np.:

- wycinanie,
- malowanie,
- wytłaczanie,

- nalewanie napojów,
- wiązanie sznurowadeł,
- zapinanie guzików.

Czasami ruch jest koniecznością. Aby przesunąć się do przodu, trzeba na przykład iść. Czasami ruch jest po prostu przyjemnością.

Niech Państwo dużo się ruszają i czerpią z tego przyjemność!

---

1. TYDZIEŃ: RUCH

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 64 i 65 z zeszytu ćwiczeń,
- muzyka taneczna.

Dziecko nauczy się:

dokładnie oglądać obrazek,
zastanawiać się nad obrazkiem,
wymieniać powody czegoś.

Zadania:

- Proszę szybko wygłosić nieprawidłowe uwagi o obrazku na stronie 64, np. „Tu tańczy chłopiec”, „Dziewczynka tańczy ze swoim misiem” itd. Proszę zwrócić uwagę na reakcję dziecka. Czy rozpoznaje błędy? Proszę zapytać dziecka, co naprawdę wydarzyło się na obrazku i poprosić go o opisanie zaistniałych zdarzeń.
- Proszę posłuchać z dzieckiem różnych rodzajów muzyki i zatańczyć do niej. Czy dziecko tańczy różnie do różnej muzyki?
- Niech dziecko podąża za liniami na stronie 65 i dowie się, na czym gra chłopiec.

Zadanie dodatkowe:

- Zaśpiewajcie razem piosenkę „głowa, plecy, kolano i paluchy”.

PIOSENKA

Głowa, plecy, kolano i paluchy,
Kolano i paluchy,
Głowa, plecy, kolano i paluchy,
Kolano i paluchy,
Oczy, uszy, czubek nosa,
Głowa, plecy, kolano i paluchy,
Kolano i paluchy.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę zatańczyć z dzieckiem taniec z Państwa kraju pochodzenia.
- Proszę powtórzyć piosenkę z poprzedniego dnia.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 66 z zeszytu ćwiczeń,
- dwie drewniane łyżki,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

pojęć *szybko* i *powoli*.

Zadania:

- Niech dziecko wytworzy dźwięki łyżką, np.:
Zaśpiewajcie razem prostą piosenkę i niech wystukuje do tego rytm.
Proszę popukać opuszkami palców w stół w taki sposób, jak gdyby padało, najpierw bardzo delikatnie, potem bardzo silnie.
- Poklaskzcie razem: najpierw bardzo powoli, później coraz szybciej, a później jeszcze szybciej.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 66 dwie rzeczy, które do siebie pasują.

4. dzień

Potrzebne będą:

- przedmioty codziennego użytku,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

tworzyć muzykę za pomocą przedmiotów codziennego użytku,
być kreatywnym i nowatorskim.

Zadania:

- Niech dziecko gra na instrumentach, np. łyżeczkach, pokrywce, grzebieniu jako flecie, odwróconym naczyniu do bębnienia itd.
- Razem z dzieckiem zbudujcie instrumenty muzyczne, np. z puszek, butelek, kubków po jogurcie, ryżu, groszku itd.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko na stronie 67 policzy, ile zabawek znajduje się na obrazku i pokoloruje dokładnie tyle samo kółek.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 68 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

pojęć: *pod, nad, przed, za i obok*.

Zadanie:

- Proszę wyciąć razem z dzieckiem karty na stronie 68 wzdłuż kreskowanej linii. Proszę wymieszać zakryte karty na stole. Każdy gracz kolejno ciągnie jedną kartę, wskazuje pozycję piłki i musi ją odtworzyć.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko przyjrzy się placowi zabaw, ponazywa poszczególne urządzenia do zabaw i powie, jakie ruchy są związane z urządzeniami, np. zjeżdżanie, huśtanie się, kołysanie się itd.

---

2. TYDZIEŃ: RUCH

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 69 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

kolorów,
różnych form ruchu.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o obrazku na stronie 69 i zadać kilka pytań z nim związanych:
  - „Co robią różne dzieci na obrazku?”
  - „Gdzie są dzieci?”
  - „Jak nazywają się urządzenia do zabaw?”
  - „Ile dzieci jest na huśtawce?” (karuzeli, zjeżdżalni),
Niech dziecko odpowie całym zdaniem, np. „Na zjeżdżalni jest troje dzieci”.
- Niech dziecko pokoloruje różne urządzenia do zabaw na stronie 69 różnymi kolorami.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem zaśpiewajcie piosenkę „Krasnal tańczy”.

PIOSENKA „Krasnal tańczy”

Krasnalek tańczy sobie tu
po naszym domu tam-ti-ti-tum
krasnalek tańczy sobie tu
po naszym domu tam-ti-ti-tum
I trzęsie się, i kręci się,
woreczek rzuca tuż za się.
Krasnalek tańczy sobie tu, po całym domu już.

Krasnalek tańczy sobie tu
po naszym domu tam-ti-ti-tum
krasnalek tańczy sobie tu
po naszym domu tam-ti-ti-tum
Woreczkiem rzuca tu i tam,

pytając, co ja w środku mam?
Krasnalek tańczy sobie tu, po całym domu już.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 70 z zeszytu ćwiczeń,
- kostka do gry.

Dziecko nauczy się:

liczyć od 1 do 6.

Zadania:

- Proszę określić punkt startowy i docelowy w mieszkaniu lub na zewnątrz. Rzuca się na przemian. Osoba rzucająca idzie o tyle kroków do przodu, ile oczek wyrzuci na kostce. Kto pierwszy dojdzie do celu – wygrywa.
- Niech dziecko policzy przedmioty na stronie 70 i narysuje dokładnie tyle samo kółek w ramce obok.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 71 z zeszytu ćwiczeń,
- klej,
- nożyczki,
- kredki,
- arkusz tektury,
- muzyka.

Dziecko nauczy się:

samodzielnie wykonać kostkę do gry,
wzmacniać precyzyjną motorykę i zdolność reakcji.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje pola na stronie 71 różnymi rodzajami ruchów. Następnie niech dokładnie wytnie szablon kostki i naklei go na karton. Teraz proszę razem złożyć kostkę, składając karton wzdłuż kreskowanych linii do wewnątrz, posmarować zakratkowane pozycje klejem i połączyć je.
- Pobawcie się z dzieckiem w grę ruchową, używając samodzielnie wykonanej kostki: Niech gra muzyka a dziecko rzuca. Proszę wykonać oba wyrzucone na kostce ruchy kilka razy. Proszę zamieniać się rolami.

5. dzień

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać harmonogram.

Zadania:

- Proszę porozmawiać o przebiegu dzisiejszego dnia: Jaki mamy dziś dzień tygodnia? Jaki dzień tygodnia będzie jutro?
- Wspólna zabawa palcami.

ZABAWA PALCAMI

W poniedziałek tydzień się zaczyna,
potem jest wtorek - to nie nowina,
w środę tydzień mija dalej,
czwartek spędzamy w upale,
w piątek czuć weekendu radość,
a w sobotę spania nie dość,
bo w niedzielę tydzień się kończy.

(w trakcie liczymy dni tygodnia na 7 palcach)

- Proszę omówić z dzieckiem plany na kolejny dzień.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę pobawić się razem z dzieckiem w zabawę z rzucaniem kostką z poprzedniego dnia.

---

3. TYDZIEŃ: RUCH

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 72 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

mówić o uczuciach, takich jak radość, smutek i gniew.

Zadanie:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 72, np.:
  - „Dlaczego dzieci się kłócą?”
  - „Gdzie bawią się dzieci?”

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko podczas kąpieli policzy palce i paluchy.
- Proszę przeczytać dziecku kilka razy wierszyk i wspólnie go powtarzać.

WIERSZYK

W niedzielę przychodzi Pan Niedziel.
W poniedziałek nie ma śladu po niedzieli.
Wtorek jest drugi, czyli wtóry.
W środę jest środek tygodnia.
Czwartek to jego czwarty dzień.
Piątek zaś jest piątym.
W sobotę mamy robotę.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym.
(Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

Potrzebne będą:

- dwie tasiemki lub dwa sznurki o długości przynajmniej jednego metra i dwa kijki (mniej więcej o długości ołówka).

Dziecko nauczy się:

poprawiać swoją motorykę ogólną,
łączyć słowa z ruchem.

- Tasiemkę mocuje się do kijków. Proszę poprosić dziecko, aby wykonywało za pomocą kijka na tasiemce ruchy okrężne. Jeżeli dziecko dobrze to potrafi, niech spróbuje z dwiema tasiemkami. Dziecko może również wypróbować innych ruchów, np. wężycowatego.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 73 z zeszytu ćwiczeń,
- guziki lub koraliki o różnej wielkości,
- guziki różniące się wyglądem.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać różnice i cechy wspólne,
pojęć *duży* i *większy*, *mały* i *mniejszy*, *gładki* i *chropowaty*, *ciemny* i *jasny*.

Zadania:

- Proszę zadać dziecku zadania z guzikami, np.:
  - Wyszukaj guziki, które mają taką samą wielkość.
  - Wyszukaj guzik, który jest mniejszy niż ten.
  - Wyszukaj niebieski guzik.
  - Wyszukaj guzik z dwiema dziurkami.
  - Wyszukaj okrągły guzik.
- Niech dziecko na stronie 73 połączy liniami guziki, które są takie same.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko wymyśli zabawę z guzikami.
- Niech dziecko nawlecze guziki lub koraliki za pomocą igły do cerowania na nitkę lub tasiemkę, np. jako łańcuszek lub bransoletka.

- Niech dziecko policzy, ile guzików umieszczonych jest na danym elemencie odzieży.

4. dzień

Potrzebne będą:

- gazeta,
- nożyczki,
- muzyka taneczna.

Dziecko nauczy się:

koncentrować się,
reagować w odpowiedniej kolejności,
kształtów: *koło, trójkąt, kwadrat i prostokąt*.

Zadanie:

- Wytnijcie razem z dzieckiem z gazety duże koło, kwadrat, trójkąt i prostokąt. Proszę porozkładać te formy w pomieszczeniu. Proszę włączyć muzykę taneczną: Dziecko porusza się w rytm muzyki po pomieszczeniu. Proszę zatrzymać muzykę i dać zadanie dziecku. Następnie niech muzyka gra dalej, proszę ją ponownie zatrzymać i dać nowe zadanie itd. Przykładowe zadania: „Stań na kole”, „Obejdź prostokąt wokół” „Przeskocz jedną stopą na trójkąt” itd.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 74 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

nazywać poszczególne części twarzy, np. policzki, brodę, zęby, brwi, rzęsy, wierszyka.

Zadania:

- Proszę stanąć z dzieckiem przed lustrem i wskazywać kolejno następujące części ciała:
  - moje policzki, twoje policzki,
  - moja broda, twoja broda,
  - moje rzęsy, twoje rzęsy,
  - itd.

- Proszę spróbować razem z dzieckiem zrobić różne miny: zmarszczenie czoła, unoszenie brwi, trzepot rzęs, szczęśliwa twarz, wytykanie języka itd.
- Niech dziecko narysuje na stronie 74 twarz z tyloma szczegółami, ile możliwe.
- Proszę przeczytać dziecku kilka razy wierszyk i wspólnie go powtarzać.

WERSZYK

To moje policzki,
to jest moja broda,
a to buzia moja,
w której zęby stoją.
To są moje uszy,
moje oczy i mój nos,
przecież to nie dziwi nikogo z was.

Zadania dodatkowe:

- Proszę zadać dziecku „niemądre pytania”, takie jak np.:
  - „Czy to jest mój nos?” (proszę pokazać ucho)
  - „Czy ja teraz lecę?” (proszę usiąść na podłodze)
  - itd.
- Niech dziecko w ten sam sposób stawia pytania Państwu.

W domu

Dom to temat niewymagający wiele organizacji. Większość ludzi ma swój dom. Dla tego tematu nie ma lepszej przestrzeni niż własne cztery ściany.

Proszę razem z dzieckiem poodkrywać różne pokoje w domu:

- salon,
- pokój dziecięcy,
- kuchnię,
- łazienkę,
- sypialnię.

Można też porozmawiać o urządzeniu poszczególnych pokoi. Możecie porozmawiać, do czego służą te pokoje. Proszę obejrzeć ściany i okna – zarówno od wewnątrz, jak i z zewnątrz.

Proszę pooglądać również inne domy po drodze. Na pewno zauważą Państwo, że domy mają wiele cech wspólnych, ale też wiele różnic. Dachy mogą być różne, niektóre domy mają ogród, inne – wiele pięter. Istnieją też domy, które mają ponad 20 pięter.

Nie wszyscy ludzie mieszkają w domach. Nawet dzisiaj istnieją koczownicy, żyjący np. w namiotach, niektórzy Innuici żyją w Igloo, a księżniczki i książęta dawniej mieszkali w zamkach.

Używając różnego rodzaju pudełek mogą Państwo razem z dzieckiem zbudować domy. Z różnych pudełek można stworzyć całe miasto, z ulicami i placem zabaw.

Życzymy wiele radości z budowania!

---

1. TYDZIEŃ: W DOMU

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 76 i 77 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

patrzeć uważnie,
zastanawiać się nad swoim otoczeniem.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 76. Można stawiać pytania, np.:
  - W którym pokoju jest dziecko?
  - Co robi dziecko?
  - Która może być godzina?
  - Kiedy idziesz spać?
  - Jak wygląda twój pokój?
  - Czy ty też masz plakaty w swoim pokoju?
- Proszę przejść z dzieckiem do sypialni i na zmianę wyznaczać sobie zadania, np.:
  - Usiądź na łóżku.
  - Połóż się pod łóżkiem.
  - Co leży w szafie?
  - Co wisi na ścianie?
  - Stań obok łóżka.
  - itd.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko narysuje na stronie 77 dom, w którym chciałoby mieszkać.
- Rozmowa z dzieckiem o dniach tygodnia, np.:
  - Jaki mamy dziś dzień?
  - Jaki dzień był wczoraj?

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 78 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- pudełko z następującą zawartością: drewniana łyżka, kamień, chusteczka, łyżeczka plastikowa i kubek plastikowy, szklanka do herbaty.

Dziecko nauczy się:

właściwości różnych materiałów.

Zadania:

- Proszę wyciąć otwór w pudełku, przez który można włożyć rękę albo położyć ściereczkę na pudełku. (Celem jest, aby dziecko wyczuło przedmioty, ale nie widziało ich.)
Wskazówka: Proszę zachować to pudełko!
- Przykłady zadań:
  - Niech dziecko poszuka chusteczki.
  - Niech dziecko poszuka czegoś, co jest twarde.
  - Niech dziecko poszuka czegoś, co w dotyku jest twarde i zimne.
  - Niech dziecko samo wyjmie coś z pudełka i stwierdzi, czy jest zimne, czy ciepłe. „Czy to jest twarde czy miękkie?”
  - Niech dziecko samo wyjmie coś z pudełka i opowie coś o tym.
  - itd.
- Niech dziecko na stronie 78 połączy linią mieszkanie i materiał, z którego jest zrobione.

4. dzień

Dziecko nauczy się:
planu dnia.

Zadanie:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o planie dnia, np.:
  - Co robisz rano?
  - Czy w południe jesteś w domu?
  - Gdzie jesteś wieczorem?

5. dzień

Potrzebne będą:

- pudełko,
- małe puszki,
- rolki papieru toaletowego,
- pałeczki (np. patyczki do szaszłyku z drewna),
- papier,
- czasopisma,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

dokładnie wycinać i sklejać,
szacować jak duży jest przedmiot.

Zadanie:

- Razem z dzieckiem zbudujcie w pudełku sypialnię. (Może to być pudełko do oglądania, ale również część domku dla lalek.)

Zadania dodatkowe:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o dużych miastach, małych wioskach, ulicach i różnych domach. (np. samochodzie campingowym, namiocie, barce mieszkalnej, gospodarstwie rolnym, chacie, wieżowcu, igloo itd.)
- Zaśpiewajcie razem kołysankę.

---

2. TYDZIEŃ: W DOMU

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 79 i 80 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

logicznego myślenia,
różnic pomiędzy dniem a nocą.

Zadania:

- Niech dziecko obejrzy ilustrację na stronie 79 i omówi różnice.
- Proszę wyciąć lub poprosić dziecko o wycięcie obrazków na stronie 80. Do jednej grupy należą zawsze trzy obrazki. Proszę opowiedzieć historyjkę o tych trzech obrazkach, np.:
  - Tu widzisz brudne ręce, a tu ręce są czyste, co się stało?
  - Tu widzisz brudne dziecko, a tu widzisz dziecko w wannie, jaki będzie następny obrazek?
  - Tu widzisz brudne filiżanki, a tu zlew, co się zdarzy?

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- pudełko i różne materiały do majsterkowania,
- nożyczki,
- klej,
- zdjęcie ulicy z domami (ulica, na której Państwo mieszkają nadaje się do tego najlepiej),
- zdjęcie salonu.

Dziecko nauczy się:

dokładnie wycinać i sklejać,
przedstawiania rzeczywistości.

Zadania:

- Rozmowa z dzieckiem o zdjęciach, np.:
  - Co widzisz na zdjęciu?
  - Kto tu mieszka?
  - Gdzie mieszkają nasi sąsiedzi?
  - Pokaż mi na zdjęciu szafę.
- Niech dziecko zbuduje z różnych materiałów salon i coś o tym opowie.

4. dzień

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o różnych pokojach w domu i o tym, co można w nich robić.
- Niech dziecko podotyka na dworze różnych materiałów, np. kamienia, drewnianej ramy okiennej, roweru z metalu itp.
- Pobawcie się razem z dzieckiem w "zaczarowane pudełko" (rozpoznawanie dotykiem przedmiotów ukrytych w pudełku).

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 81 i 82 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- ołówek.

Dziecko nauczy się:

zwracać uwagę na różnice,
rozpoznawać przedmioty, które mogą się poruszać.

Zadania:

- Niech dziecko dorysuje na stronie 81 brakujące szczegóły.
- Niech dziecko ponazywa przedmioty na stronie 82 i pokoloruje tylko to, co potrafi się poruszać.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko zbuduje nowy pokój do domku dla lalek.
- Razem z dzieckiem posprzątajcie i porozmawiajcie o przedmiotach, które znajdziecie podczas porządków.

---

3. TYDZIEŃ W DOMU

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 83 i 84 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

rozmawiać o uczuciach.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o ilustracji na stronie 83, np.:
  - Kiedy płacze niemowlę, a kiedy płaczesz ty?
  - Dlaczego w takich przypadkach płaczesz?
  - Co robi wychowawca/wychowawczyni w placówce opieki dziennej, kiedy płaczesz?
  - Czy płaczesz tylko wtedy, gdy się boisz, czy także wtedy, gdy coś cię denerwuje?
- Niech dziecko zagra scenkę w której jest smutne i pozwala się pocieszyć innej osobie.
- Proszę wyciąć lub poprosić dziecko o wycięcie obrazków na stronie 84 i poprosić, aby dziecko o nich poopowiadało.
- Niech dziecko złoży razem obrazki, które sprawiają, że jest wesołe i takie, które sprawiają, że jest smutne.

Zadania dodatkowe:

- Proszę opowiedzieć dziecku, co sprawia radość Państwu i z czego cieszyli się Państwo jako dzieci.
- Na podstawie obrazków na stronie 84 proszę powymieniać się z dzieckiem wspomnieniami.
- Proszę zmienić zawartość "zaczarowanego pudełka" i poprosić dziecko, aby zgadło, co w nim jest.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym.
(Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strony 85 i 86 z zeszytu ćwiczeń,
- chusteczka,
- łyżka,
- mydło,
- zabawki,
- jabłko,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

sortować,
starannie wycinać.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o przedmiotach i poprosić, aby zwróciło uwagę przede wszystkim na to, jakie przedmioty są w dotyku.
- Proszę poprosić dziecko, aby uprzątnęły rzeczy jedno po drugim. (można przy tym pobawić się w „ciepło-zimno”).
- Niech dziecko wytnie małe ilustracje na stronach 85 i 86 i wklei tam, gdzie należy.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę poszukać rymów lub niech dziecko utworzy rymy do słów:
  - dom...
  - księżyc...
  - lina...
  - okno...
  - namiot...
  - mieszkać...

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 87 z zeszytu ćwiczeń.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o domach, w których mieszkają zwierzęta, przedstawionych na stronie 87.

- Zaśpiewajcie z dzieckiem piosenkę.

PIOSENKA

„Raz, dwa, trzy, cztery, pięć, (proszę liczyć na palcach)
sześć, siedem,
na ulicy wiejskiej (proszę pokazać dach
numer siedem rękoma nad głową
trzęsie się dom, i potrząsnąć)

i myszy drżą, (złączyć palce obu dłoni
gapi się żaba
z okien, co tam są.” i udać mysz)

5. dzień:

Potrzebne będą:

- strony 88 i 89 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- pudełko z materiałami do majsterkowania.

Dziecko nauczy się:

odtworzać rzeczywistość w pomniejszeniu,
kolorów: *czerwony, zielony, żółty, niebieski i różowy*.

Zadanie:

- Niech dziecko pokoloruje stronę 88:
  - wszystkie pola z cyfrą 1 na czerwono,
  - wszystkie pola z cyfrą 2 na zielono,
  - wszystkie pola z cyfrą 3 na żółto,
  - wszystkie pola z cyfrą 4 na niebiesko,
  - wszystkie pola z cyfrą 5 na fioletowo.

Zadania dodatkowe:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 89, stosując pojęcia *przód* i *tył*.
- Niech dziecko przyklei obrazki z dopasowanymi tyłami do pasujących przodów.
- Pobawcie się razem z dzieckiem "zaczarowanym pudełkiem".

Jedzenie i picie

Jedzenie jest dla wszystkich ludzi koniecznością, ale również ma dobry smak i jest przyjemne. W wielu rodzinach posiłek jest chwilą, gdy wszyscy są razem, aby się z sobą spotkać i porozmawiać; często posiłek jest też przerwą na odpoczynek.

Ludzie mają różne zwyczaje związane z jedzeniem:

- jedzą o różnych porach,
- jedzą różne rodzaje posiłków (np. w niemieckich rodzinach niemal nigdy nie je się dwóch posiłków ciepłych),
- stosują różne naczynia, sztucce, różne składniki i przyprawy.

W ramach tego tematu będziemy rozmawiać nie tylko o różnych produktach spożywczych, ale też o zakupach i przygotowaniu posiłków. Następnie porozmawiamy o myciu zębów.

Razem z dzieckiem możecie prowadzić dziennik, w którym będziecie zapisywać, co jecie w danym dniu. Być może będą Państwo chcieli coś zrobić razem z doradcą rodziców, np.:

- wybrać się razem na zakupy,
- razem ugotować i zjeść posiłek w placówce opieki dziennej dla dzieci,

- razem spróbować potraw z różnych krajów,
- zaprosić się nawzajem na posiłek.

Życzymy wiele radości i smacznego!

---

1. TYDZIEŃ JEDZENIE I PICIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 91, 92 i 93 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

zaplanować zakupy,
robić zakupy.

Zadania:

- Niech dziecko poopowiada o ilustracji na stronie 91.
- Na stronie 92 proszę sporządzić listę zakupów i niech dziecko zrobi te zakupy albo wybierzcie się po nie razem.

Zadania dodatkowe:

- Na stronie 93 proszę wykonać małą książeczkę i razem z dzieckiem uzupełnić pierwszy dzień.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o dzisiejszych posiłkach.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadania dodatkowe:

- Proszę uzupełnić z dzieckiem w książeczce drugi dzień:
Co dziś jadłeś i piłeś?
- Razem z dzieckiem proszę obrać jabłko i obejrzeć je od środka.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strony 94 i 95 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- trzy puste butelki.

Dziecko nauczy się:

pojęć: *pełny, pusty, w połowie pełny*,
kolorów: *żółty, czerwony i niebieski*,
rozpoznawania różnych owoców.

Zadania:

- Niech dziecko napełni butelkę do pełna i do połowy wodą. Jedna butelka powinna pozostać pusta. Niech dziecko porówna butelki ze sobą.
- Proszę zachęcić dziecko, aby pokolorowało na stronie 94 puste butelki na żółto, butelki napełnione do połowy na niebiesko, a pełne butelki na czerwono.
- Niech dziecko pokoloruje wyłącznie owoce na stronie 95.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem wypełnijcie trzeci dzień w książeczce:
Co dziś jadłeś i piłeś?

4. dzień

Potrzebne będą:

- świeże owoce,
- inne składniki do sałatki owocowej, według wyboru,
- nóż.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawania różnych rodzajów owoców.

Zadania:

- Porozmawiajcie z dzieckiem o różnych rodzajach owoców, które rosną w Niemczech i w kraju Państwa pochodzenia.
- Proszę przygotować sałatkę owocową razem z dzieckiem i zachęcić je do cięcia owoców.

Zadanie obserwacyjne:

Proszę zwrócić uwagę, w jaki sposób dziecko tnie owoce.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem wypełnijcie czwarty dzień w książeczce:
Co dziś jadłeś i piłeś?

5. dzień:

Potrzebne będą:

- strony 96 i 97 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- guziki.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawania różnych rodzajów warzyw i owoców,
liczb 1, 2, 3, 4 i 5.

Zadania:

- Razem z dzieckiem proszę poćwiczyć liczenie na guzikach.
- Niech dziecko pokoloruje na stronie 96 dokładnie tyle punktów, ile jest zilustrowanych jabłek. Proszę napisać obok odpowiednią liczbę.

Zadania dodatkowe:

- Proszę uzupełnić z dzieckiem w książeczce piąty dzień:
Co dziś jadłeś i piłeś?
- Niech dziecko pomówi o obrazkach na stronie 97 i pokoloruje wszystko, co można zjeść lub wypić na czerwono, a zabawki na żółto.

---

2. TYDZIEŃ JEDZENIE I PICIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 98 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

możliwości przygotowania pożywienia z danego produktu spożywczego,
zasad obowiązujących przy stole.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 98.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o zasadach obowiązujących przy stole i o porządku siedzenia przy nim.
- Razem z dzieckiem proszę wyliczyć, co można przygotować:
  - z jabłka, np.: mus jabłkowy, szarlotkę, sok jabłkowy itp.
  - z mleka: kakao, ...
  - z ryżu ...
- Co jest potrzebne, aby móc ugotować zupę?
- Co jest potrzebne do ...? (Proszę w tym miejscu wstawić danie wedle wyboru.)

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym.
(Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 99 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- guziki.

Dziecko nauczy się:

liczb od 1 do 10,
pojęcia *tyle samo*.

Zadania:

- Razem z dzieckiem proszę poćwiczyć liczenie na guzikach, np.: „Daj mi 8 guzików”. (proszę zapisać tę cyfrę na kartce papieru.)
- Niech dziecko na stronie 99 obrysuje kółkiem prawidłową liczbę.
- Niech dziecko nakryje do stołu.
- Razem policzcie talerze i sztućce.

4. dzień

Potrzebne będą:

- różne składniki do pieczenia, wedle upodobań,
- przybory do pieczenia.

Dziecko nauczy się:

piec,
pojmować ilości.

Zadania:

- Upieczcie coś wspólnie i niech dziecko jak najwięcej czynności wykona samodzielnie.
- Niech dziecko nakryje do stołu i wspólnie policzcie talerze, szklanki i sztućce.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 100 i 101 z zeszytu ćwiczeń,
- kolorowy papier,
- ilustracja słodczy.

Zadanie:

- Niech dziecko udekoruje przy pomocy kolorowego papieru tort na stronie 100.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko policzy przedmioty na stronie 101 i obrysuje kółkiem prawidłową liczbę.
- Niech dziecko obłoży kromkę chleba z masłem produktami, na które ma apetyt.

---

3. TYDZIEŃ JEDZENIE I PICIE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 102 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

ubierać swoje myśli w słowa.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje na stronie 102 odpowiednimi kolorami wszystko, co można zjeść.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o rysunkach na stronie 102 i niech dziecko nazywa produkty, które uważa za smaczne. (Można przy tym powiedzieć, czy produkty te są zdrowe i dlaczego tak jest.)

Zadanie dodatkowe:

- Razem nauczcie się wierszyka na pamięć.

Wierszyk
Pomidor na przechadzkę się wybrał,
popatrzeć na pociągów cwał.
jednak przez tory nie przeszedł
tu-tu... został z niego przecier.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę wypożyczyć z biblioteki książkę kucharską dla dzieci i razem z dzieckiem przygotować posiłek.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 103 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

mówić o różnych daniach i określać, co uważa za smaczne.

Zadania:

- Niech dziecko narysuje na talerzu danie, które uważa za smaczne.
- Niech dziecko uzupełni ilustrację talerza na stronie 103 o sztuce.

Zadanie dodatkowe:

- Porozmawiajcie o zaletach mycia zębów.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

prawidłowego mycia zębów.

Zadanie:

- Razem z dzieckiem proszę umyć zęby, ucząc je prawidłowej techniki szczotkowania.

Zadanie dodatkowe:

- Zaśpiewajcie razem piosenkę, w której występują produkty żywnościowe.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 104 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- ołówek.

Dziecko nauczy się:

pojęć *zdrowy* i *niezdrowy*, *smaczny* i *niesmaczny*,
posługiwać się pisakiem zgodnie z przeznaczeniem.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o karmieniu zwierząt, posiłkując się ilustracją na stronie 104.
- Niech dziecko ołówkiem narysuje drogę, którą zwierzę musi przebyć do swojego pożywienia.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się z dzieckiem w następujący sposób: Proszę wymieniać dziecku różne potrawy i niech mówi, czy są one *smaczne* czy *niesmaczne*, *zdrowe*, czy *niezdrowe*. Niech przy tym uzasadnia, dlaczego dany produkt jest smaczny lub niesmaczny, zdrowy lub niezdrowy. Następnie zamieńcie się rolami: Teraz dziecko podaje potrawę, a Państwo odpowiadają, czy jest *smaczna* czy *niesmaczna*, *zdrowa*, czy *niezdrowa* i uzasadniają dlaczego.

Rodzina

Rodzina ma duże znaczenie zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci. Mogą Państwo wiele opowiedzieć dziecku o rodzinie.

Można poopowiadać dziecku o dalszych i bliższych krewnych: tata, mama, bracia i siostry, ale też babcia, dziadek, wujek, ciocia itp.

Można też wprowadzić rozróżnienie na rodzinę, która mieszka blisko i rodzinę, która mieszka dalej. Istnieją różne możliwości utrzymywania kontaktów z rodziną. Dziecko, razem z Państwem może wysłać kartkę do członków rodziny, którzy mieszkają dalej. W przypadku rodziny mieszkającej blisko, być może dziecko może u nich kiedyś zanoćować.

Praktyczną pomocą dla tego tematu jest album ze zdjęciami rodzinnymi. Często członków rodziny można rozpoznać poprzez podobieństwo. Istnieją zewnętrzne zbieżności, takie jak np. kształt nosa, ust, oczu. Często jednak członkowie rodziny wyglądają inaczej. Proszę opowiedzieć o rodzinie w Państwa kraju pochodzenia i o uczuciach, związanych dla Państwa z rodziną. Życzymy wiele radości, związanej z tematem „rodzina”!

---

1. TYDZIEŃ: RODZINA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 106 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- zdjęcia rodzinne.

Dziecko nauczy się:

powiązań rodzinnych z babcią, dziadkiem, wujkiem, ciocią itd.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o rodzinnych fotografiach i członkach rodziny.
- Proszę zachęcić dziecko, aby namalowało rodzinę na stronie 106.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Wspólna zabawa palcami „rodzinka myszy”.

ZABAWA PALCAMI

Tata jest myszą.

(proszę chwycić kciuk jednej ręki drugą ręką)

Wygląda jak każda mysz:

(unieść ramiona w geście pytania)

ma miękkie futerko,
szpiczasty nosek,

(pogłaskać wierzch dłoni)
(z obu dłoni utworzyć ostry nosek)

duże uszy
i ogonek – taki długi.

(zrobić uszy z obu rąk)
(palcami wskazującymi pokazać długość)

Mama jest myszą.	(przytrzymać palec wskazujący)
Wygląda jak każda mysz:	(... jak wyżej)
miękkie futerko,	
szpiczasty nos,	
duże uszy	
i ogonek – taki długi.	
Siostra jest myszą.	(przytrzymać palec środkowy)
Wygląda jak każda mysz:	(... jak wyżej)
miękkie futerko,	
szpiczasty nos,	
duże uszy	
i ogonek – taki długi.	
Brat jest myszą.	(przytrzymać palec serdeczny)
Wygląda jak każda mysz:	(... jak wyżej)
miękkie futerko,	
szpiczasty nos,	
duże uszy	
i ogonek – taki długi.	
To jest mysz-niemowlę.	(przytrzymać mały palec)
Nie wygląda jak każda mysz	(unieść ramiona w geście pytania)
ma łysą skórkę,	(plasnąć w wierzch dłoni)
płaski nosek,	(z obu dłoni utworzyć płaski nosek)
małe uszy	(zrobić krótkie uszy z obu rąk)
i ogonek – taki krótki.	(palcami wskazującymi pokazać niewielką długość)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 107 z zeszytu ćwiczeń,
- walizka,

- przedmioty, które można umieścić w walizce,
- przedmioty, które są zbyt duże do walizki

Dziecko nauczy się:

że nie wszystko można zmieścić do walizki,
zapamiętywać różne rzeczy.

Zadania:

- Pobawcie się z dzieckiem w następujący sposób: Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą ...

ZABAWA: Pakuję moją walizkę

Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą ... dla dziadka.

Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą ... dla dziadka i ... dla babci.

Pakuję moją walizkę i zabieram ze sobą ... dla dziadka, ... dla babci i ... dla cioci ...
itd.

- Razem z dzieckiem proszę spakować rzeczy do walizki w taki sposób, aby można ją było zamknąć.
- Niech dziecko pokoloruje na stronie 107 tylko rzeczy, które mieszczą się do walizki.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę opowiedzieć dziecku jakąś historię i poprosić je, aby ją odtworzyło.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

słuchać i samodzielnie opowiadać.

Zadanie:

- Proszę opowiedzieć dziecku historię, związaną z codziennością w rodzinie i niech dziecko po chwili kontynuuje tę historię.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 108 i 109 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

wyobrazić sobie zakończenie historyjki.

Zadanie:

- Proszę zachęcić dziecko, aby poopowiadało o obrazkach na stronie 108 i aby wybrało jeden z dwóch obrazków, który mógłby przedstawiać zakończenie historyjki.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko pokoloruje pola na stronie 109:
  - z cyfrą 1 na pomarańczowo,
  - z cyfrą 2 na czerwono,
  - z cyfrą 3 na niebiesko,
  - z cyfrą 4 na żółto,
  - z cyfrą 5 na zielono,

---

2. TYDZIEŃ: RODZINA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 110 i 111 z zeszytu ćwiczeń,
- telefon,
- numery telefonu członków rodziny.

Dziecko nauczy się:

telefonować i opowiadać o obrazku.

Zadania:

- Proszę zapisać numer członka rodziny wyraźnie na kartce papieru (powinien być na niej umieszczony tylko ten numer). Niech dziecko wybierze ten numer. Proszę posłuchać, czy dziecko przedstawia się.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o obrazku na stronie 110 i o tym, jak można utrzymywać kontakt z członkami rodziny, mieszkającymi daleko, np. dzwoniąc, pisząc, wysyłając zdjęcia, maile itp.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko zadzwoni do kogoś, z kimś się przyjaźni. Proszę wyjaśnić dziecku również, że telefon jest bardzo ważny w przypadkach nagłych.
- Niech dziecko wytnie małe obrazki na stronie 111. Które obrazki tworzą pary?

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadania dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę wybrać się do skrzynki pocztowej, aby wysłać list.
- Niech dziecko w domu zajrzy do skrzynki i wyliczy, co się tam znajduje:
  - list,
  - kartka pocztowa,
  - gazeta,
  - prospekt reklamowy itp.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 112 z zeszytu ćwiczeń,
- zdjęcia, na których dziecko wygląda wesoło albo smutno.

Dziecko nauczy się:

wymawiać słowa po sylabie,
wyrażać uczucia słowami.

Zadania:

- Niech dziecko powtarza słowa, klaszcząc w rytm sylab:
  - kwiatek   kwia-tek
  - broda   bro-da
  - cukierek   cu-kie-rek
  - kolejka   ko-lej-ka
  - walizka   wa-liz-ka
  - łyżka   łyż-ka
  - ścierka   ścier-ka
  - dłonie   dło-nie
  - ołówki   o-lów-ki
  - telefon   te-le-fon
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o fotografiach: Czy dziecko jest w stanie powiedzieć, czy na poszczególnych zdjęciach ma smutną, czy wesołą minę itd.
- Porozmawiajcie o ilustracjach na stronie 112. Jak czują się widoczne na nich dzieci?

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 113 z zeszytu ćwiczeń,
- ołówek.

Zadanie:

- Niech dziecko połączy ze sobą na stronie 113 liczby od 1 do 10.

Zadanie dodatkowe:

- Pobawcie się w „widzę coś, czego ty nie widzisz”. W tym celu proszę poszukać w pokoju czegoś, co jest okrągłe, trójkątne, kwadratowe i prostokątne. Niech dziecko zgadnie, co to jest. W tę zabawę można się bawić gdziekolwiek: w samochodzie, na targu, w pociągu itd.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 114 z zeszytu ćwiczeń,
- różne zdjęcia rodzinne.

Dziecko nauczy się:

zauważać, czego brakuje i zapamiętywać to.

Zadania:

- Pobawcie się z dzieckiem w pamięć, korzystając z rodzinnych fotografii.
- Niech dziecko na stronie 114 pokoloruje obrazek, powiązany z obrazkiem w lewej kolumnie.

---

3. TYDZIEŃ: RODZINA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 115 i 116 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

nazywać członków rodziny,
łączyć ilości z cyframi.

Zadania:

- Niech dziecko na podstawie obrazka na stronie 115 pomówi o różnych członkach rodziny.
- Niech dziecko na stronie 116 narysuje linie pomiędzy przedmiotami a obrazkiem dziecka z odpowiednią liczbą.

2. dzień

Potrzebne będą:

- strona 117 z zeszytu ćwiczeń,
- ołówek,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

zastanawiać się nad własną rodziną.

Zadanie:

- Niech dziecko na stronie 117 narysuje siebie, tatę, mamę i ewentualnie rodzeństwo.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 118 z zeszytu ćwiczeń,
- stare fotografie rodzinne,
- stara fotografia dziecka.

Dziecko nauczy się:

rozumieć stosunki pomiędzy dzieckiem, rodzicami i dziadkami,
tworzyć album rodzinny.

Zadania:

- Razem z dzieckiem pooglądajcie zdjęcia i porozmawiajcie o nich, np.:
  - Kto jest najstarszy, a kto najmłodszy?
  - Kto jest ojcem, a kto dzieckiem?
  - Tata jest dzieckiem babci i dziadka
  - Ciocia jest siostrą mamy i dzieckiem babci i dziadka.
- Niech dziecko na stronie 118 przygotuje album rodzinny: W polu „to ja” należy umieścić portret własny, w polu „tata i mama” – zdjęcia rodziców itd.

4. dzień

Dziecko nauczy się:

określić członków rodziny.

Zadanie:

- Wspólna zabawa palcami.

ZABAWA PALCAMI

To jest dziadek, mały i z brzuchem,	(kciuk)
to jest babcia, co ciasto piecze kruche,	(palec wskazujący)
to jest tato, duży i silny człowiek,	(palec środkowy)
a to mama, co dużo ma na głowie,	(palec serdeczny)
a to mały Jaś (albo mała Zosia)	(mały palec)
I na mojej dłoni wszyscy są ziomkowie.	

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 119 i 120 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- znaczek pocztowy,
- ołówek.

Dziecko nauczy się:
wysłać kartkę.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje obrazek na stronie 119, wytnie go i naklei na twarde karton. Proszę zachęcić dziecko aby z tyłu narysowało linie do zaadresowania, a następnie proszę razem wysłać kartkę. (Dziecko może również wrzucić kartkę do skrzynki pocztowej członków rodziny, mieszkających w sąsiedztwie.)
- Niech dziecko na stronie 120 uzupełni brakujące elementy.

W drodze

Bycie w drodze oznacza przekroczenie progu własnego domu. Bycie w drodze nie musi oznaczać podróżowania czy wizyty w parku rozrywki, ale również przyjemne aktywności w okolicy.

Można na przykład zrobić sobie wycieczkę w najbliższej okolicy:

- do parku,
- do lasu,
- nad jezioro,
- nad rzekę,
- do gospodarstwa.

Okazją do wyjścia do parku nie musi być piękna pogoda. Może nią być również deszcz.

W parku można obejrzeć kwiaty i rośliny o pięknych barwach.

Proszę odwiedzić lokalną bibliotekę. Zazwyczaj można tam w przyjemnej atmosferze pooglądać książki, wypróbować gry planszowe, a mając kartę biblioteczną, wypożyczyć wiele ciekawych mediów.

Warto pojeździć różnymi środkami transportu, np. pociągiem, autobusem lub metrem, rowerem i samochodem.

Fajnie jest być w drodze. Przyjemnie jest też snuć plany. To ważne, aby dziecko uczestniczyło w tym procesie. Proszę razem z dzieckiem omówić, co na przykład można zabrać ze sobą na najbliższą wycieczkę do lasu.

Życzymy wiele radości w drodze!

---

1. TYDZIEŃ: W DRODZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 122 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- zdjęcia z urlopu lub z wycieczek.

Dziecko nauczy się:

pojęć, które mają coś wspólnego z wycieczkami,
odświeżania wspomnień.

Zadania:

- Proszę obejrzeć sobie fotografie i porozmawiać o nich z dzieckiem lub z całą rodziną, np.:
  - Gdzie zostało zrobione to zdjęcie?
  - Dlaczego zostało zrobione to zdjęcie?
  - Kto jest widoczny na tym zdjęciu?
  - Co jest widoczne na tym zdjęciu?
- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 122.
  - Kto jest widoczny na obrazku?
  - Jak myślisz, dokąd oni idą?
  - Jechałeś (jechałaś) kiedyś pociągiem?
  - Czym jeszcze można jeździć?

Zadania dodatkowe:

- Proszę opowiedzieć dziecku własną historię z podróży.
- Podczas spaceru proszę pokazać dziecku różne środki transportu w pobliżu, np. autobus, metro, pociąg i tramwaj.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym.
(Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 123 z zeszytu ćwiczeń,
- książki lub obrazki zwierząt w gospodarstwie, w zoo itd.
- kredki.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać różnic pomiędzy zwierzętami w gospodarstwie a zwierzętami w zoo,
stosować nowych słów.

Zadania:

- Razem z dzieckiem proszę pooglądać książki, zwracając uwagę na różnice pomiędzy zwierzętami w gospodarstwie a zwierzętami w zoo.
- Porozmawiajcie o zwierzętach na stronie 123, np.:
  - Jakie to jest zwierzę?
  - Gdzie żyje to zwierzę?
  - Pokoloruj zwierzęta, mieszkające w gospodarstwie.

Zadanie dodatkowe:

- Niech dziecko dokończy zdania:
  - Do jedzenia służy twoja ... (buzia),
  - Pies je swoim ... (pyskiem),
  - Kaczka je swoim ... (dziobem),
  - Koń je swoim ... (pyskiem),
  - Kot wącha swoim ... (nosem),
  - Słoń je swoją ... (paszczą), ale nakład sobie pożywienie trąbą.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strony 124 i 125 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- karton,
- klej.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać i opisywać różne sytuacje i miejsca,
wykonać grę planszową.

Zadanie:

- Zagrajcie w grę w wędrowanie. Proszę nakleić strony 124 i 125 w celu ustabilizowania na karton, a następnie wyciąć karty na stronie 125.

Gra w wędrowanie

Na stronie 124 można znaleźć trasę gry w wędrowanie.

Dzieci odwiedzają różne pola na planszy i przeżywają różne przygody. To, jakie miejsca odwiedzają i jakie przeżywają przygody zależy od tego, jakie karty dziecko położy na wolne pola. Na stronie 4 przedstawione są karty, spośród których może wybierać dziecko.

Wybierając ciągle inne karty, dziecko może przeżywać różne przygody.

Niech dziecko ułoży karty ze strony 4 na stronę 3 i niech opowie Państwu lub innemu członkowi rodziny historię.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 126 z zeszytu ćwiczeń,

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać błędy.

Zadanie:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o rysunkach na stronie 126 i niech dziecko spróbuje stwierdzić, co się nie zgadza.

Zadanie dodatkowe:

- Wybierzcie się wspólnie na wycieczkę tramwajem lub autobusem. Jedźcie na targ lub do parku.

---

2. TYDZIEŃ: W DRODZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 127 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

opisywać obrazek,
naśladować odgłosy zwierząt.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 127.
- Proszę zapytać dziecko, jakie odgłosy wydają te zwierzęta. Czy Państwa dziecko zna również inne odgłosy zwierząt?

Zadanie dodatkowe:

- Proszę pobawić się z dzieckiem w „pakuje moją walizkę i zabieram ...” w zmienionej formie, np.:
  - Wyruszam w podróż autobusem.
  - Wyruszam w podróż autobusem i tramwajem.
  - Wyruszam w podróż autobusem, tramwajem i pociągiem.
  - itd.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Zagrajcie w grę w wędrowanie.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 128 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

planować spacer i opisywać wybraną trasę.

Zadanie:

- Niech dziecko na stronie 128 narysuje trasę i opisz, co mija po drodze.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem obejrzyjcie na mapie drogę prowadzącą do kraju Państwa pochodzenia lub miejsca na wakacje. Niech dziecko wyliczy, które zabawki chętnie by tam zabrało ze sobą.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 129 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

zastanawiać się nad sobą.

Zadania:

- Niech dziecko opowie o tym, co robią dzieci na stronie 129.
- Niech dziecko pokoloruje obrazki, na których dziecko robi coś, co Państwa dziecko również potrafi.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 130 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

starannie sprawdzać i łączyć ze sobą prawidłowe rzeczy.

Zadanie:

- Obrazki po lewej stronie są częściami jednego z obrazków po prawej stronie. Niech dziecko pokoloruje obrazek, na którym można znaleźć obrazek częściowy.

Zadania dodatkowe:

- Niech dziecko policzy do 10.
- Wraz z dzieckiem proszę poćwiczyć różne rodzaje ruchu, np. szybki bieg, podskoki, bieganie na paluszkach, skradanie się itd.

---

3. TYDZIEŃ: W DRODZE

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strony 131 i 132 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

opisywać, co można robić w czasie ferii.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracjach na stronie 131.
- Proszę porozmawiać z dzieckiem o różnych aktywnościach, możliwych w czasie wakacji, np.:
  - podróże,
  - odwiedziny u rodziny,
  - spacerowanie,
  - pływanie,
  - itd.
- Niech dziecko poopowiada, co jest najpiękniejsze z tego, co można robić w czasie wakacji.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę wyliczyć poszczególne dni tygodnia i uzupełnić na stronie 132 wakacyjny plan zajęć ulubionymi zajęciami.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

Zadanie dodatkowe:

- Proszę pobawić się z dzieckiem w „pakuję moją walizkę” w związku z tematem „Co zabieram ze sobą, kiedy wybieram się w drogę?”.

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 133 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

dokładnie się przyglądać i łączyć różne rzeczy.

Zadanie:

- Niech dziecko wytnie obrazki umieszczone na samym dole strony 133 i naklei je odpowiednio na prawidłowy rysunek na górze strony.

Zadanie dodatkowe:

- Proszę wybrać się z dzieckiem na spacer po okolicy i poobserwować, co jest ważne dla dziecka.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 134 z zeszytu ćwiczeń,
- klej,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

poznawać różne środki transportu,
wycinać i sklejać.

Zadania:

- Razem z dzieckiem proszę wyciąć różne środki transportu.
- Niech dziecko przyporządkuje wycięte obrazki na stronie 134 i naklei je.

Zadania dodatkowe:

- Wspólna gra w wędrówkę.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strona 135 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

planować i podejmować decyzje,
składać łódkę z papieru.

Zadania:

- Porozmawiajcie o różnych możliwościach przemieszczania się.
- Razem z dzieckiem proszę spróbować odtworzyć różne sytuacje komunikacyjne z użyciem różnych zabawek. (materiały: np. koc, dywan, klocki, samochody, figurki do zabawy itd.)
- Proszę pobawić się z dzieckiem w „pakuję moją walizkę i zabieram ...”, np.: „Wybieramy się dziś na wycieczkę i możesz powiedzieć, gdzie mamy się udać, jak tam dotrzemy i co powinniśmy zabrać ze sobą”.

Zadanie dodatkowe:

- Razem z dzieckiem proszę złożyć z kartki papieru łódkę według instrukcji na stronie 135.

Zwierzęta

Wszystkie dzieci kochają zwierzęta. Zwierzęta budzą emocje i z jednej strony realizują dziecięcą potrzebę przytulania i głaskania, a z drugiej często są powodem strachu lub niepewności. Postępowanie ze zwierzętami jest bardzo różne w różnych krajach.

Zwierzęta są dla dzieci fascynującymi istotami, o których chciałyby się wiele dowiedzieć. W świecie zwierząt występuje bardzo wiele gatunków o bardzo różnym wyglądzie i różnych przyzwyczajeniach. Oferta źródeł informacji o zwierzętach jest bardzo szeroka. Dostępne są książki fachowe, książki z obrazkami i filmy – dają one możliwość porozmawiania z dziećmi o zwierzętach.

Aby dziecko było w stanie pojąć i zrozumieć temat „zwierzęta” istotne jest zapewnienie mu możliwości kontaktu ze zwierzętami w naturze. Proszę zastanowić się, gdzie Państwa dziecko może mieć dostęp do zwierząt domowych w Państwa lub w zaprzyjaźnionej rodzinie. Na pewno w Państwa otoczeniu można zapoznać się z wieloma gatunkami zwierząt, np.:

- w gospodarstwie,
- w ogrodzie zoologicznym,
- w parku safari,
- w cyrku,
- w parku dla dzikich zwierząt,

- w sklepie zoologicznym,
- itd.

Być może w Państwa otoczeniu występują jeszcze inne możliwości kontaktu ze zwierzętami. Proszę porozmawiać o tym z innymi rodzicami z grupy „plecakowej” lub ze znajomymi i ewentualnie zaplanować wspólną z dzieckiem wizytę u innej rodziny.

Niektóre zwierzęta wolno żyjące można również spotkać podczas spaceru w lesie, na łące lub w wodzie. Nawet w domu warto porozmawiać z dzieckiem o drobnych zwierzętach, takich jak pająki, muchy, komary itd.

Życzymy wiele radości podczas poznawania świata zwierząt!

Materiał do tematu „zwierzęta” został opracowany przez biuro RAA ds. pracy międzykulturowej w Essen. Jego wykorzystanie jest możliwe dzięki uprzejmości autora.

---

1. TYDZIEŃ: ZWIERZĘTA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 137 z zeszytu ćwiczeń,

Dziecko nauczy się:

nazywać zwierzęta,
koncentrować się.

Zadania:

- Proszę wspólnie z dzieckiem obejrzeć obrazek na stronie 137 i porozmawiać o nim, np.:
  - Jakie zwierzęta na obrazku już znasz? Możesz je wymienić?
  - Jakie zwierzę ma paski i wygląda jak koń?
  - Jakie zwierzę ma najdłuższą szyję?
  - Jakie zwierzę może nosić swoje młode w kieszeni?
  - Jakie zwierzę jest najcięższe?
  - Jakie zwierzę zwie się królem zwierząt?
  - itd.
- Proszę zapytać dziecko, czy zna również inne zwierzęta.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strona 138 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać różnice.

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem obejrzeć obrazki na stronie 138. Niech dziecko

znajdzie na obrazkach 5 różnic. Kiedy uda się mu wskazać odpowiedni przedmiot może obrysować go kółkiem i nazwać.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strony 139 i 143 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- kredki,
- arkusz tektury A4,
- dziurkacz,
- sznurek.

Dziecko nauczy się:

wykonać książkę,
bawić się słowami,
poprawiać swoją motorykę precyzyjną,
korzystać z wyobraźni.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje zwierzęta na stronach od 139 do 143. Niech dziecko rozetnie oba rysunki na kartach ćwiczeń wzdłuż przechodzącej linii. Następnie każdą połowę kartki nacina się do końca przerywanej kreski, a wszystkie gotowe strony układa jedna na drugiej. Teraz proszę razem z dzieckiem przedziurkować złączoną krawędź. Na koniec książka umieszczana jest w okładce z kartonu. W tym celu tekturę rozcina się dokładnie w połowie i dziurkuje raz wzdłuż dłuższego boku. Razem z dzieckiem proszę ułożyć osłonę z kartonu powyżej i poniżej różnych stron książki i przeciągnąć sznurek przez otwory.
- Obejrzyjcie sobie „Księgę wesołych zwierząt”. Niech dziecko wypróbuje nowe zestawienia i wymyśli dla nich nazwy, np. z krokodyla i słonia niech stworzy „krokołonia”, „słokodyla” albo „słodyla” itd.

5. dzień

Potrzebne będą:

- łupiny orzechów włoskich,
- resztki kartonu,
- klej,

- trochę czarnej, szarej lub brązowej włóczki,
- nożyczki,
- czarny mazak.

Dziecko nauczy się:
poprawiać swoją motorykę precyzyjną.

Zadania:

- Pobawcie się z dzieckiem w „rodzinę myszy” – grę, którą poznali Państwo przy temacie „rodzina”.
- Zróbcie wspólnie myszy z połówek orzechów. Niech dziecko naklei orzechy na karton. Kawałek włóczki wkleja się jako ogon. Po wyschnięciu kleju można obciąć karton wokoło. Dwa krótkie kawałki włóczki będą wąsami. Niech dziecko narysuje oczy mazakiem. Na koniec można wyciąć i dokleić uszy.

ZABAWA PALCAMI

Tata jest myszą.	(proszę chwycić kciuk jednej ręki drugą ręką)
Wygląda jak każda mysz:	(unieść ramiona w geście pytania)
ma miękkie futerko,	(pogłaskać wierzch dłoni)
szpiczasty nosek,	(z obu dłoni utworzyć ostry nosek)
duże uszy	(zrobić uszy z obu rąk)
i ogonek – taki długi.	(palcami wskazującymi pokazać długość)

Mama jest myszą.	(przytrzymać palec wskazujący)
Wygląda jak każda mysz:	(... jak wyżej)
miękkie futerko,	
szpiczasty nos,	
duże uszy	
i ogonek – taki długi.	

Siostra jest myszą.	(przytrzymać palec środkowy)
Wygląda jak każda mysz:	(... jak wyżej)
miękkie futerko,	

szpiczasty nos,
duże uszy
i ogonek – taki długi.

Brat jest myszą. (przytrzymać palec serdeczny)
Wygląda jak każda mysz: (... jak wyżej)
miękkie futerko,
szpiczasty nos,
duże uszy
i ogonek – taki długi.

To jest mysz-niemowlę. (przytrzymać mały palec)
Nie wygląda jak każda mysz (unieść ramiona w geście
pytania)
ma łysą skórkę, (płasnąć w wierzch dłoni)
płaski nosek, (z obu dłoni utworzyć płaski
nosek)
małe uszy (zrobić krótkie uszy z obu rąk)
i ogonek – taki krótki. (palcami wskazującymi
pokazać niewielką długość)

---

2. TYDZIEŃ: ZWIERZĘTA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 144 z zeszytu ćwiczeń,

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać zwierzęta mieszkające w gospodarstwie,
przyporządkowywać odgłosy zwierząt.

Zadania:

- Porozmawiajcie o ilustracji na stronie 144, np.:
  - Jak nazywają się zwierzęta, które widzisz na obrazku?
  - Które z tych zwierząt już widziałeś (widziałaś)?
  - Które zwierzęta potrafią latać?
  - Które zwierzę często jest łapane przez koty?
  - Które zwierzę daje mleko?
  - Które zwierzęta składają jajka?
  - Które zwierzęta mieszkają w oborze?
  - itd.
- Proszę zapytać dziecko jakie dźwięki wydają zwierzęta. Czy Państwa dziecko zna również inne odgłosy zwierząt?

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strony 145 i 146 z zeszytu ćwiczeń,
- nożyczki,
- klej.

Dziecko nauczy się:

jak poruszają się zwierzęta w swoich środowiskach.

Zadania:

- Proszę porozmawiać z dzieckiem o tym, jakie zwierzęta żyją na lądzie, a jakie w wodzie, a które przez większość czasu latają w powietrzu.
- Niech dziecko powycina zwierzątka na stronie 145. Proszę zapytać dziecko, jak poszczególne zwierzęta poruszają się w swoich środowiskach, np.:
  - Ryba *pływa* w wodzie.
  - Ptak *lata* w powietrzu.
  - Krowa *chodzi* po łące.
- Razem z dzieckiem proszę się zastanowić do których środowisk należy przyporządkować zwierzęta i poprosić dziecko, aby nakleiło zwierzęta na stronie 146.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strony 147 i 148 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- resztki kartonu,
- nożyczki.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać zwierzęta i nazywać je,
poprawiać swoją zdolność reakcji.

Zadania:

- Niech dziecko pokoloruje zwierzęta na stronach 147 i 148 odpowiednimi kolorami, naklei na resztki kartonu i wytnie.
- Niech dziecko rozłoży zwierzęta na podłodze, w określonych odstępach od siebie. Teraz proszę przeczytać rymowanki, akcentując nazwy zwierząt. Kiedy dziecko usłyszy nazwę powinno skoczyć na odpowiednie zwierzątko na podłodze.

Nadchodzi wielki zielony krokodyl,
a jego ulubioną rzeką jest Nil.

Biały niedźwiedź polarny przez cały dzień buszuje w śniegu,
aż mu marzną łapy od tego.

To zebra, co paski ma białe i czarne,
i śpiewać nie umie a i gwizdże marnie.

Szybko skacz na małą, szarą mysz,
bo ją kot przegoni - a kysz!

Brązowa małpka z gałęzi na gałąź skacze,
odpocząć nawet przez chwilę nie raczy.

Czarne koty z jedną białą nogą,
bardzo łatwo zadrapać cię mogą.

Różowa świnka chętnie potapla się błocie,
więc mycie jej nie pomoże – niecnocie.

Spójrz, to papuga kolorowa,
co krzyczy tak, że aż boli głowa.

Żółte kurczątko puszyste i miękkie
wyskoczy z jajeczka, jak tylko skorupka pęknie.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 149 i 150 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- resztki kartonu,
- papier gazetowy,
- klej,
- nożyczki,
- akwarele.

Dziecko nauczy się:

robić zwierzęta z papieru,
poprawiać swoją motorykę precyzyjną.

Zadanie:

- Niech dziecko pokoloruje kończyny zwierząt na stronach 149 i 150, naklei na resztki kartonu i wytnie. Razem z dzieckiem proszę uformować z gazet kule o rozmiarach nieco większych od piłki tenisowej. Te kule należy pomalować na kolor, pasujący do zwierzęcia. Po wyschnięciu farby dziecko może dokleić pasujący kończyny. Zwierzę do zabawy jest gotowe!

---

3. TYDZIEŃ: ZWIERZĘTA

---

1. dzień

Potrzebne będą:

- strona 151 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać zwierzęta morskie.

Zadania:

- Porozmawiajcie o obrazkach na stronie 151, np.:
  - Jakie zwierzęta widzisz na obrazku?
  - Jakie zwierzę jest największym i najcięższym zwierzęciem, żyjącym w morzu?
  - które z tych zwierząt wyglądają jak gwiazdy?
  - itd.

2. dzień

Zadanie:

- Proszę razem z dzieckiem przeczytać książkę i porozmawiać o tym. (Proszę przy tym uwzględnić również zalecenia odnośnie czytania.)

3. dzień

Potrzebne będą:

- strony 152 i 153 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- nożyczki,
- dwa arkusze kartonu,
- klej.

Dziecko nauczy się:

wykonać grę memory,
poprawiać swoją zdolność zapamiętywania,
dalej rozwijać swoją motorykę precyzyjną.

Zadanie:

- Niech dziecko pokoloruje ilustracje na stronach 152 i 153, naklei je na karton i wytnie po wysuszeniu. Teraz można rozpocząć grę: Niech dziecko,

po obróceniu każdej karty poda nazwę zwierzęcia. Proszę rozpocząć od połowy kart, a następnie zwiększać ich liczbę.

4. dzień

Potrzebne będą:

- strona 154 z zeszytu ćwiczeń.

Dziecko nauczy się:
koncentrować się.

Zadanie:

- Razem z dzieckiem proszę obejrzeć stronę 154 i poprosić je o wyszukanie i nazwanie przedmiotów, które nie powinny znajdować się na obrazku.

Zadanie dodatkowe:

- Ewentualnie można się wybrać z dzieckiem do pobliskiego sklepu zoologicznego. Proszę tam razem poobserwować zwierzęta i poprosić dziecko, aby je nazwało.

5. dzień

Potrzebne będą:

- strony 155 i 156 z zeszytu ćwiczeń,
- kredki,
- resztki kartonu,
- nożyczki,
- dziurkacz,
- gumka.

Dziecko nauczy się:
popuszczać wodze fantazji,
odgrywać rolę zwierzęcia.

Zadanie:

- Niech dziecko na stronach 155 lub 156 wyszuka zwierzę, które chciałoby pokolorować. Teraz proszę poprosić dziecko, aby pomalowało zwierzę, nakleiło na karton i a następnie wycięło je. Za pomocą dziurkacza proszę wybić przy każdej krawędzi otwór, aby można było przymocować maskę gumką do twarzy. Następnie proszę pomóc dziecku nawlec gumkę przez otwory i zawiązać. Teraz dziecko może nałożyć maskę i naśladować małpę lub rybę.

Wychowanie medialne

Media są nieodłącznym elementem naszej codzienności. Bez wielu z nich nie możemy sobie wyobrazić naszego życia.

Dzieci mogą nabyć kompetencje w obchodzeniu się nimi najlepiej same. Pływanie nie uczą się przecież stojąc na krawędzi basenu tylko w wodzie. Szczególnie dzieci w wieku przedszkolnym potrzebują pomocy ze strony rodziców. To oznacza więc, że w wychowaniu medialnym rodzice **wybierają dla dzieci tematy** (książki obrazkowe, programy, zabawy) **określają czas** a w najlepszym przypadku **omawiają reguły ich używania** a także dzieciom **towarzyszą**. Czynny udział dziecka w określaniu tych reguł powinien wzrastać z wiekiem dorastania. I w tym powinniście Państwo jako rodzice dziecku pomóc aby te przeżycia medialne mogło należycie przetworzyć.

Ale także Wasze dzieci zdobyły już wielorakie doświadczenie w kontakcie z mediami: oglądają telewizję, słuchają słuchowisk z CD, oglądają książki obrazkowe i proszą aby im z nich czytano. Bawią się ze starszym rodzeństwem w Wii, X-Box albo Playstation, Nintendo DS itd.

Dzieci żyją w świecie mediów. Opowiadają sobie wzajemnie co oglądały w telewizji i „malują” obrazy swoich przeżyć. Także w „zabawach na role” dzieci naśladują wiele scen.

Do najważniejszych mediów należą:

- książki
- telewizja
- radio
- komputer
- konsole
- słuchowiska / na CD
- muzyczne - CD
- telefon komórkowy

Podczas ćwiczeń do powyższego tematu będziecie razem z Waszym dzieckiem ale też samodzielnie zajmować się różnorodnymi mediami. Nauczycie się jak powinniście świadomie je używać tak, aby obok sprawiania przyjemności pozyskiwać pozytywne efekty nauczania.

Materiały te zostały sporządzone w kooperacji z Medialną Jednostką Centralną Nadrenii Westfalii (LfM) i z AK IKEEP przy RAA NRW.

Wychowanie medialne - ćwiczenia

Pomóżcie Waszym dzieciom w tym, aby nauczyły się prawidłowo obchodzić mediami. To pozwoli Waszym dzieciom rozeznać się w gąszczu wielu mediów. Jednocześnie otrzymacie szansę na wspólną zabawę i rozmowę z dzieckiem.

Dla dzieci młodszych bardzo interesująca jest przede wszystkim telewizja. Dlatego w ćwiczeniach programu-plecak rozchodzi się o świadome obchodzenie się z telewizją. Ale również o takie tematy jak książki, media do słuchania i gry komputerowe.

W przygotowaniach z Państwa dzieckiem do tych ćwiczeń ważne jest aby zwróciliście uwagę na to jaką rolę odgrywa używanie mediów w Waszej rodzinie. Dlatego niektóre ćwiczenia są w pierwszym rzędzie przewidziane dla rodziców.

Ćwiczenia te są podporządkowane czterem zagadnieniom co przyczynia się do wyczerpującego ujęcia powyższego tematu:

- Reguły i ochrona młodocianych
- Obcowanie z mediami
- Medialne przeżycia
- Kreatywność

O co w tych czterech zagadnieniach chodzi przedstawić można następująco:

1. Reguły i ochrona młodocianych

„Moc trucizny zależy od dawkowania!” - to dotyczy też mediów.

Media są dla dzieci ważnym źródłem nauki i rozumowania. Jednocześnie za intensywne ich użytkowanie może wpłynąć na niekorzystny rozwój dziecka. Dlatego użytkowanie mediów nie może w żadnym wypadku stać w centrum życia rodzinnego. Wspólne przedsięwzięcia rodziców i dzieci bez kontaktu z mediami są bardzo ważne. Dzieci muszą poznawać świat poprzez wszystkie zmysły, muszą się ruszać albo majsterkować, malować, spotykać się z rówieśnikami, bawić się i rozmawiać – też bez kontaktów z mediami!

Dzieci nie muszą codziennie oglądać telewizji. Jeżeli jednak to robią to między trzecim a piątym rokiem życia nie dłużej jak 30 minut dziennie.

Dla trochę starszych dzieci (6 – 9 lat) powinno wystarczyć 45 minut. Niemowlęta i bardzo małe dzieci nie powinny w ogóle oglądać telewizji.

Nawet wtedy, jeżeli istnieją tzw. programy telewizyjne dla niemowląt, naukowcy są jednego zdania, że tak małe dzieci poprzez oglądania telewizji nie mogą się niczego nauczyć.

Musicie ustalić zrozumiałe reguły postępowania aby dzieci nie spędzały czasu tylko przed telewizorem. Jak długo można oglądać dziennie telewizję? I jak to wygląda przy grach komputerowych, słuchaniu muzyki i kaset ze słuchowiskami /CD/ albo innych.

W Niemczech istnieje ustalona prawnie ochrona dzieci i młodzieży. Dlatego na opakowaniach wszystkich filmów i gier komputerowych, które są sprzedawane, widnieją napisy informujące o dopuszczonym wieku dziecka. Możecie jako rodzice dobrowolnie decydować czy tą regułą chcecie się kierować. **Zwróćcie uwagę, że te podziały na grupy wiekowe mają swój powód!** Dzieci i młodzież powinny być chronione przed nieodpowiednimi obrazami i ich zawartością, która nie jest adekwatna do ich wieku. Do tego zaliczają się np. agresywne, brutalne sceny albo seks, jeżeli zagrażają wyobraźni dzieci i młodzieży albo na nich niekorzystnie wpływają.

2. Obcowanie z mediami

Właściwie nie chodzi tylko o to jak długo dziecko siedzi przed telewizorem czy komputerem, ale przede wszystkim o to, **co ogląda**. I jeżeli nie interesuje się telewizją to nie jest to żaden powód do zmartwień.

Czy wiecie właściwie, co Wasze dzieci chętnie oglądają i jakich mają bohaterów i bohaterki z kaset do słuchania, z książek i gier? Zwróćcie na to uwagę! Wybierajcie razem z dziećmi. Pomóżcie im świadomie obcować z mediami.

Spróbujcie możliwie aktywnie korzystać z mediów. Również przy oglądaniu telewizji „dozwolona” jest rozmowa. Rozmawiajcie z dzieckiem o tym co właśnie widzicie na ekranie. Zadawajcie pytania dziecku na temat tego co akurat dzieje się w tej audycji. Albo spróbujcie wspólnie, przyjemnie przeżyć jakieś słuchowisko albo książeczkę obrazkową. Również wspólne korzystanie z komputerowych programów nauczania może przynieść wiele zadowolenia. Taki program komputerowy w formie zabawowej może wspierać np. rozwój językowy dziecka.

3. Medialne przeżycia

Do wychowania medialnego należy również z nim związane przetwarzanie przeżyć. Dzieci nie tylko po prostu oglądają telewizję, ale przeżywają razem z ich bohaterami ekranowe historie. Te przeżycia muszą „przetrawić”, gdyż obrazy

z telewizyjnego ekranu pozostają w ich wyobraźni i wywołują emocje. Przetworzenie tych telewizyjnych emocji jest szczególnie ważne wtedy, kiedy dzieci oglądały sceny nie przeznaczone dla ich wieku.

Jakie tematy programów telewizyjnych szczególnie wpływają na Wasze dzieci możecie wywnioskować poprzez zastosowanie kreatywnej malarsko-rysunkowej akcji. Może przypominacie sobie jakąś telewizyjną postać, którą Wy jako dziecko bardzo lubiliście albo taką, która wywołała u Was strach albo lęk. Narysujcie na kartce papieru Waszego telewizyjnego bohatera albo bohaterkę a Wasze dziecko może wybrać sobie swoją ulubioną figurę.

Ale także rozmowa o audycjach telewizyjnych może być bardzo interesująca. Wymieńcie Wasze spostrzeżenia z dziećmi o tym co się im podoba albo też o tym, z czego są niezadowolone albo czego się boją. Możecie przecież obserwować dzieci podczas oglądania telewizji. Spróbujcie przy tym zrozumieć, że „oczy dziecka” całkiem inaczej realizują ekranowe obrazy i pomóżcie dziecku przetworzyć te przeżycia.

4. Kreatywność

Czy należy media tylko konsumować? Możecie przecież sami stworzyć ich treści, ich zawartość. Media proponują nam wiele kreatywnych możliwości. To sprawia wiele przyjemności i pomaga dziecku jednocześnie zajrzeć za kulisy świata mediów.

Przy majsterkowaniu „cudownej tarczy” dzieci uczą się np. na jakiej zasadzie powstają w ogóle filmy oraz filmy rysunkowe. Film składa się bowiem z tysięcy pojedynczych obrazów, które „odgrywa” się szybko i po kolei.

Przy „cudownej tarczy” wystarczają dwa obrazy aby wywołać iluzję.

Gdy użyjecie wzoru do majsterkowania, zobaczycie jak Dino jeździ na skuterze!

Albo powędrujecie ze swym dzieckiem poprzez własne mieszkanie na fotograficzne safari. Przy czym obserwowanie dziecka jest rzeczą najważniejszą!

Złote reguły korzystania z mediów

Każde dziecko jest jedyne w swoim rodzaju. Ma swoje ulubione jedzenie, swoje marzenia, własną głowę. Aby Państwa dziecko mogło się nauczyć poruszać w świecie pełnym mediów, mogłyby mu pomóc następujące propozycje. Musicie jednak te zaproponowane recepty wypełnić życiem, aby znaleźć tę zasadę, która Wam, Waszej rodzinie i dziecku odpowiada. I jeżeli dojdzie przy tym do wymiany zdań – to sytuacja ta też należy do życia rodzinnego.

Złote reguły	Praktyczne wskazówki
Być przykładem Uważajcie na to jak sami obchodzicie się z mediami i jaki przykład dajecie swoim zachowaniem przy telewizji i komputerze.	Obchodźcie się z mediami krytycznie i wybierajcie tematy bardzo świadomie. Wyłumaczcie swojemu dziecku, że reklama występuje również w telewizji i w internecie. Nie uzależniajcie urządzenia pokoju gościnnego od miejsca usytuowania mediów. Komputer czy telewizor powinny mieć wprowadzić „swoje” miejsce, ale nie powinny być centralnym punktem Waszego życia rodzinnego!.
Wprowadzenie zrozumiałych zasad Ustalcie z dzieckiem jasne reguły, kiedy i jak długo może oglądać telewizję. Przypilnujcie aby ta umowa została dotrzymana.	Dzieci nie muszą oglądać codziennie telewizji. Jeżeli jednak to robią to między 3-cim a 5-tym rokiem życia nie dłużej jak 30 minut dziennie. Dla trochę starszych dzieci (6 – 9 lat) powinno wystarczyć 45 minut. Wyjątki są dozwolone, gdy film np. trwa dłużej. Możecie też ustalić 3 godzinny tygodniowy czas oglądania telewizji, którym dziecko może samo dysponować. Rozchodzi się tutaj o wszystkie media elektroniczne (komputer, konsole do grania, telewizor...).
Wspólny wybór Wybierajcie razem dzieckiem programy, kasety do słuchania albo gry	Istnieje tyle tematów w telewizji i w radiu, które wywołują u dzieci lęk albo takie, których nie rozumieją. Dlatego programy dla dorosłych

komputerowe, które odpowiadają wiekowi dziecka.	emitowane są wieczorem. Sporządźcie razem z dzieckiem plan oglądania telewizji. Wpiszcie ulubione programy dziecka. Uważajcie przy tym aby nie przekroczony został ustalony czas oglądania telewizji. Co , kiedy i jak długo będzie oglądana telewizja, powinno być ustalone wspólnie przez wszystkich członków rodziny. Spróbujcie przy wyborze programów telewizyjnych znaleźć takie rozwiązania, które wszyscy mogą zaakceptować. Nawet w tej dziedzinie wychowania ważny jest partnerski stosunek do siebie. Nie powinniście bowiem zapominać, że jesteście razem odpowiedzialni za wychowanie Waszego dziecka.
Towarzyszyć dziecku Nie zostawiajcie dziecka samego z mediami. Oglądajcie telewizję razem tak często jak tylko to jest możliwe albo wypróbujcie wspólnie jedną z gier komputerowych. Pomóżcie dzieciom przetworzyć te powstałe przeżycia.	W zasadzie powinniście wspólnie z dzieckiem oglądać audycje telewizyjne, bo wtedy możecie rozmawiać z dzieckiem o ich treści i jesteście obecni, gdyby dziecko bałoby się jakiejś sceny filmowej. Obrazy telewizyjne absorbują dzieci wywołując emocje. Te przeżycia muszą przetworzyć. Rozmawiajcie z dziećmi na temat tego co oglądały. Spróbujcie spojrzeć na to z perspektywy dziecka. Dzieci lubią audycje, które mają coś wspólnego z ich życiem. Nie traktujcie telewizora jako „niańki dla dzieci“. Od czasu do czasu mogą same oglądać audycję albo filmy na DVD. Pod warunkiem jednak, że jest ona Państwu znana i sposób ujęcia tematu nie obciąża dziecka. Nie wprowadzajcie telewizji jako nagrody albo kary, bo przez to pozyska ona za duże znaczenie.

Wyłączanie

Wyłączajcie świadomie telewizję i inne media i zorganizujcie coś innego dla swego dziecka.

Jeżeli pokażecie dziecku jak włącza się telewizor czy radio, to jednocześnie musicie też pokazać gdzie się je wyłącza.

Kształcenie językowe poprzez użytkowanie mediów

Dzieci uczą się języka kiedy mówią i gdy wymieniają poglądy. Bardzo ważne jest aby pomóc dzieciom w nabywaniu ich umiejętności językowych, Stwarzajcie sytuacje do rozmowy. Dzieci skłaniają się do poznawania języka w formie zabawy; wszystkimi zmysłami i najlepiej podczas rozmów.

Media mogą pomóc w rozwoju językowym dziecka, ale tylko wtedy, kiedy będą używane aktywnie. Jeżeli dzieci oglądają niemiecki program telewizyjny to nie znaczy, że automatycznie nauczą się tego języka. One słyszą co prawda ten język, ale przy tym nie wymagane jest aby go używały. Dobrze zrobione audycje w telewizji próbują dlatego pobudzić dzieci do wspólnej rozmowy i działania. To dzieje się też w dobrych komputerowych programach nauczania za pomocą których dzieci używają komputera do rozwoju kompetencji językowych.

Wskazówki do medialnego kształcenia językowego:

- Wyszukujcie razem z Waszym dzieckiem programy telewizyjne, które zapraszają do wspólnego działania, śpiewania i docelowo wspomagają rozwój językowy.
- Oglądajcie z dzieckiem audycje i rozmawiajcie o niej podczas oglądania. Pobudzacie przy tym dyskusję językową na temat zawartych w nich treści.
- Wykorzystajcie kasety DVD. Tym sposobem możecie użyć określoną audycję świadomie i celowo. Tym sposobem macie też możliwość zaproponować audycje w Waszym języku ojczystym. Wtedy możecie dopasować czas oglądania telewizji indywidualnie do dziecka i swobodnie dysponować czasem i porą dnia.
- Zaproponujcie dziecku edukacyjne programy komputerowe, które wspomagają (w mowie i piśmie) rozwój językowy. Wymieniajcie poglądy na ten temat z innymi rodzicami, jakie programy komputerowe się do tego nadają. Wskazówki znajdziecie pod: www.kindersoftwarepreis.de, www.sinn-net.de/paedi, www.internet-abc.de/eltern albo www.spieleratgeber-nrw.de.
- Czytajcie dzieciom często z książek i oglądajcie wspólnie książkę obrazkową. Opowiadajcie dzieciom też historyjki albo je (razem) wymyślajcie.
- Zaproponujcie dziecku słuchowiska (na CD, kasecie albo jako MP3) albo do śpiewania. Słuchajcie wspólnie z dzieckiem tych historyjek albo piosenek, rozmawiajcie o ich treści.

Życzymy przyjemnej zabawy z mediami

1.TYDZIEŃ: WYCHOWANIE MEDIALNE

---

1. dzień**Czas na uwadze - Jak długo dziecko ogląda telewizję?**

Potrzebne będą:

- kartka papieru i pisak,
- „Złote reguły” w korzystaniu z mediów, strony 153-155
- nożyczki,
- stare czasopismo telewizyjne

Dziecko nauczy się:

świadomie obchodzić z telewizją.

Zadania:

- Zastanówcie się razem z dzieckiem jak długo codzienne ogląda telewizję (zobacz: „Złote reguły korzystania z mediów”)
- Zapytajcie jakie audycje dziecko oglądało poprzedniego dnia. Jak to wygląda w weekend? Ogląda wtedy więcej albo mniej?
- Notujcie na kartce papieru wszystkie oglądane audycje. Pozwólcie aby dziecko wycięło pasujące do nich obrazeczki z czasopisma telewizyjnego i przykleiło je obok Waszych notatek. Jeżeli nie znajdą żadnych mogą pomóc w tym małe rysunki. Jeżeli dziecko do tej pory niewiele oglądało, to poszukajcie razem jakieś ulubione audycje i wykreujcie (wspólnie) obraz-kolaż. Jeżeli oglądało codzienne to zróbcie Państwo zestawienie informujące o takim jednym dniu, weekendzie albo o całym tygodniu.
- Policzcie razem z dzieckiem te zanotowane audycje (czas ich emitowania) i przedyskutujcie wynik.

Nie chodzi tutaj o bardzo ściśle informacje. Przy tym ćwiczeniu bardziej chodzi o to aby jeszcze raz świadomie zanalizować co cała rodzina albo nasze dzieci robią cały dzień. Przemyślcie jako rodzice czy chcecie coś zmienić albo jesteście z tego wyniku zadowoleni.

Zadania dodatkowe

- Na następnej kartce zróbcie Państwo zestawienie z informacją o pozostałych aktywnościach w wolnym czasie (zabawy z piłką, jazda na rowerze, czytanie, swawolenie, słuchanie muzyki, śpiewanie, malowanie, odpoczywanie, spacerowanie z rodzicami...). Opracujcie to również razem w Waszym dzieckiem na kartce papieru.
- Omówcie wynik.

2. dzień

Telewizja według planu – Reguły użytkowania mediów

Potrzebne będą:

- kartka papieru i pisak,
- „Złote reguły” w korzystaniu z mediów, strony 153-155
- kolorowy papier plakatowy,
- nożyczki,
- gruby pisak.

Dziecko nauczy się:

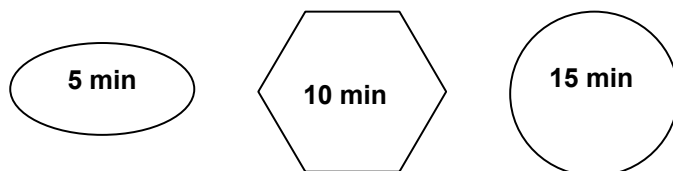
Respektowania reguł i obustronnych ustaleń,
Dysponowania czasem według własnego życzenia,
albo po uzgodnieniu z rodzeństwem.

Zadania:

- Spróbujcie razem z dzieckiem znaleźć takie reguły użytkowania mediów, które odpowiadają Waszej rodzinie (zobacz: „Złote reguły” w korzystaniu z mediów“)
- Wykonajcie proszę z papieru plakatowego „karty czasowe” (połączenie przeznaczenia i koloru możecie sami wykreować według Waszej wyobraźni).

albo

- Opiszcie te „karty czasowe” podając czas w minutach: 2 albo 3 karty po 5 minut, 2 albo 3 karty po 10 minut i dwie karty po 15 minut. Te karty możecie Państwo sporządzić w różnych wielkościach, tak, że np. karta 5 minutowa jest najmniejszą albo wybierzcie różnorodne kolory i formy, tak aby Wasze

dziecko mogło rozpoznać i zorientować się z jaką ilością czasu ma do czynienia.

- Dajcie dziecku te karty czasowe, które odpowiadają jego wiekowi i te , które może zastosować w ciągu dnia, np. dziecko trzyletnie powinno otrzymać karty w największej 30 minutowej wartości.
- Pozwólcie dziecku wybrać tę audycję, jaką najchętniej ogląda.
- Omówcie z dzieckiem jak długo trwa określona audycja i jaką kartę(-ty) musi zastosować.
- Pozwólcie teraz dziecku na oglądanie tej audycji.
- Na początku audycji nastawcie razem tzw. „krótki budzik“ albo tzw. „zegar do gotowania jaj“ na czas przeznaczony do oglądania; kiedy czas minie uzyskacie tym sposobem akustyczny sygnał.

Te „karty czasowe“ możecie Państwo używać również dla reszty rodzeństwa dziecka; tak, że konieczna będzie tylko jedna wspólna rozmowa na ten temat.

3. dzień

Życie bez prądu – Alternatywy do używania mediów

Potrzebne będą:

- zeszyt ćwiczeń, strona 158,
- kartka papieru,
- pisak.

Dziecko nauczy się:

jakich mediów, funkcjonujących bez prądu, użyjemy jako alternatywy

Zadania:

- Oglądajcie wspólnie z dzieckiem obrazek z ćwiczeń na stronie 158 i omówcie pojedyncze rysunki: „Co funkcjonuje przy pomocy prądu? I do jakich urządzeń nie jest nam potrzebny?”
- Może przyjdą Waszemu dziecku do głowy zajęcia aktywizujące, funkcjonujące bez pomocy prądu, które chętnie by wykonało. Zanotujcie na kartce papieru wszystkie pomysły, które jako alternatywy do używania mediów elektronicznych przychodzą Wam do głowy. Gdzie moglibyście zasięgnąć informacji na ten temat? Co moglibyście przyjemnego przedsięwziąć? Na tej liście zanotowalibyście np.: czytanie czasopism, oglądanie książek obrazkowych, gry towarzyskie przy świetle świec, malowanie, budowanie latawca itp.

- Zrealizujcie jedno z tych zajęć aktywizujących z listy, którą sami stworzyliście.

Zadania dodatkowe

- Porozmawiajcie z dzieckiem o tym, jak wyglądałby taki dzień bez prądu i elektrycznych urządzeń. Nie zapomnijcie przy tym, że wszystkie elektroniczne media (telewizor, komputer, telefon komórkowy, radio, itp.) nie mogłyby bez prądu funkcjonować.

4. dzień

Oznakowania przedziału wiekowego dzieci - Rallye – Ochrona dzieci i młodocianych - w poszukiwaniu oznakowań produktów.

Potrzebne będą:

- Oryginalne niemieckie opakowania filmów na DVD, Blue-Ray albo VHS a także komputerów albo konsoli do grania.

To ćwiczenie najlepiej funkcjonuje, jeżeli wykorzystacie filmy i gry komputerowe z własnego domowego zasobu. Albo wypożyczycie je z wideoteki.

Dziecko nauczy się:

rozróżniać wielorakie oznakowania przedziałów wiekowych przy filmach, grach komputerowych i grach edukacyjnych.

Filmy i gry komputerowe, które znajdują się na rynku niemieckim muszą mieć oznakowania przedziału wiekowego: FSK (dla filmów) i USK (na komputerach i konsolach do grania)
Ustalono zostały następujące przedziały wiekowe:

bez ograniczenia wieku
od 6 lat
od 12 lat
od 16 lat
od 18 lat albo bez ograniczenia

Te oznakowania odnoszą się do poziomu rozwoju dzieci i młodocianych.

Zródło: www.fsk.de

Oznakowania: „Infoprogramm gemäß § 14“ / „Program Informacyjny, paragraf § 14“ albo „Lehrprogramm gemäß § 14 JuSchG“ / „Program Naukowy, paragraf § 14 JuSchG“ znajdują się na DVD i opakowaniu, jeżeli ten film albo gra komputerowa nie wpływają negatywnie na dzieci i młodzież np.: wideo o podróżach, dokumentacje filmowe o zwierzętach, filmy naukowe, sport i treningi sprawnościowe, programy informacyjne dla dzieci.

INFO-
Programm
gemäß
§ 14
JuSchG

LEHR-
Programm
gemäß
§ 14
JuSchG

Zadania:

- Poszukajcie Państwo w mieszkaniu razem z Waszym dzieckiem tych oznakowań. Jaką klasyfikację znajdziecie na tych filmach i grach? Co ona oznacza?
- Porozmawiajcie ze swoim dzieckiem o tym, że nie wszystkie filmy i gry nadają się do oglądania.

5. dzień

Telewizor, komputer, telefon komórkowy i inne – Co się pod tym ukrywa?

Potrzebne będą :

- zeszyt ćwiczeń, strona 159 ,
- dodatkowe zdjęcia urządzeń elektronicznych (telewizora, konsoli do grania, telefonu komórkowego, ...) np.: z reklam z gazety (albo urządzenia, które już posiadamy),
- nożyczki,
- klej
- papier.

Dziecko nauczy się:

rozpoznawać wielorakie techniczne urządzenia,
rozdzielać ich oznakowania i funkcje.

Zadania:

- Przypatrzcie się ćwiczeniu „Komputer i jego wyposażenie”.
- Nazwijcie (razem dzieckiem) wszystkie widoczne elementy (monitor, tastatura, myszka, drukarka, kabel, wtyczka).
- Zastanówcie się razem jakie funkcje spełniają poszczególne elementy/części, np.: „To jest tastatura komputera, na niej możemy wybijać litery albo wyrazy”
- Poszukajcie potem razem z dzieckiem innych urządzeń np. w jakiejś reklamie z gazety. Dziecko może te zdjęcia wyciąć i przykleić na kartkę papieru. Na końcu porozmawiajcie o powstałym obrazie-kolażu. „Co to jest za urządzenie? Do czego służy?”
- To ćwiczenie możecie przeprowadzić również z prawdziwymi urządzeniami. („To jest pilot do telewizora, tym możemy przełączać programy i regulować siłę głosu.”)

Zadania dodatkowe:

- Zabawcie się z dzieckiem w tzw. „zabawę w urządzenie” i zaproponujcie konkretne zadania np.: „Podejdź do tastatury u wciśnij klawisz jakiejś litery”, „Weź pilota do telewizora i przełącz program.” (Zwróćcie ale przy tym uwagę czy włączony jest program dla dzieci!)

2.TYDZIEŃ: WYCHOWANIE MEDIALNE

---

1. dzień

Telewizor do wspólnej rozmowy

Potrzebne będą:

- zeszyt ćwiczeń, strona 160
- telewizor albo komputer na którym można odbierać programy dla dzieci.

Dziecko nauczy się:

rozważania na temat programu telewizyjnego,
rozmawiać na ten temat co się właśnie na ekranie dzieje i jakie wywołuje to
emocje (przyjemność, lęk, napięcie, ciekawość).

Zadania:

- Spójrzcie razem z dzieckiem na obrazek na stronie 160 i porozmawiajcie o nim.
- Oglądajcie razem z dzieckiem jedną z audycji i porozmawiajcie o tym co się w niej wydarzyło.

Dzieci potrafią nauczyć się czegoś oglądając telewizję ale tylko wtedy, kiedy wspomagane są przy tym przez realnie istniejących ludzi.

2. dzień

Pięknie i kolorowo – Otwórz oczy, reklama!

Potrzebne będą

- zeszyt ćwiczeń, strona 161
- różnorodne produkty (odzież, opakowania), na których widoczne są postaci z audycji albo filmów dla dzieci.

Dziecko nauczy się:

rozpoznać reklamę podczas oglądania telewizji,
odróżniać reklamę od audycji,
zrozumieć cele reklamy,
dlaczego na opakowaniach znajdują się znane postaci z mediów,
rozwinąć krytyczne, świadome podejście do produktów.

Zadania:

- Spójrzcie wspólnie z dzieckiem na obrazek na stronie 161. Widoczne są dwa telewizory. W telewizorze na górnym obrazku emitowany jest normalny program co można od razu rozpoznać, bo w kącie ekranu widoczne jest logo stacji nadającej. W telewizorze na dolnym obrazku puszcza się akurat reklama. Zniknęło logo stacji nadającej program. A więc: programy reklamowe nie mają w niemieckiej telewizji żadnego logo!
- Zaproponujcie dziecku, aby odgadło, na jakim z tych obrazków widzą reklamę.
- Szukajcie razem z Waszym dzieckiem produktów, na których widoczne są postaci z mediów. Może są one na opakowaniu płatków kukurydźnianych z figurą *SpongeBob*, albo na szamponie z *Lilifee* albo na jakimś podobnym produkcie? Zapytajcie dzieci, czy kupiłby ten produkt, gdyby opakowanie nie miało żadnych obrazków?
- Wyjaśnijcie, że w obu opakowaniach jest ta sama zawartość, ale ludzie wolą kupować to ładniejsze. W zależności od wieku i poziomu rozwoju dziecka możecie rozmawiać na temat, że reklama przyrzeka nam coś, po to abyśmy ten produkt kupili.
- Przy następnym wspólnym oglądaniu telewizji, zmotywujcie dziecko do wyłączenia telewizji na czas reklamy.

Zadania dodatkowe:

- Zabawcie się razem w: „Odkrywamy-Reklamę”: na wspólnym spacerze dziecko powinno głośno zawołać, jeżeli odkryje reklamę. Za każde trafne odkrycie jeden punkt!
- Szukajcie jako: „Dedektywi - Produktów” Loga-Reklam, np. na odzieży, zabawkach, przedmiotach technicznych.
- Szukajcie postaci z mediów np. na opakowaniach w supermarketach.

W telewizji niemieckiej producenci programów są zobowiązani do tego, aby reklama różniła się zdecydowanie od normalnego programu. Brak logo jest najprostszą wskazówką do rozpoznania reklamy. Jak to jest rozwiązane w programach w Waszym kraju ojczystym? Jak odgranicza się reklamę od aktualnie emitowanej audycji?

3. dzień

Chodź pobaw się ze mną – wspólne odkrywanie programów nauczania

Potrzebne będą:

- komputer z głośnikami,
- dostosowany do wieku dziecka program komputerowy,
- „Złote reguły użytkowania mediów“, strona 153 - 155

Programy nauczania możecie Państwo wypożyczyć w bibliotece.

Dziecko nauczy się:

rozróżniania oznakowań przedziałów wiekowych
radowania się ze wspólnej zabawy z rodzicami ,
użytkowania komputera,
omawiania reguł z rodzicami i ich dotrzymywania.

Zadania:

Przygotowanie rodziców do zadań:

Wypróbujcie te gry komputerowe najpierw sami. Możecie np. w bibliotece te gry znaleźć i wypróbować.

Czasami w niektórych księgarniach albo w specjalnych sklepach z grami do komputera można je sprawdzić przed kupnem. Ponieważ dziecko koncentruje się na obrazkach widniejących na opakowaniu, przejmijcie inicjatywę i zasięgnijcie dokładnej informacji dla siebie i dziecka o zawartości gry.

- Wybierzcie razem z dzieckiem jedną grę komputerową. Zwróćcie uwagę na USK-Siegel /USK- Pięczęć (Przedziały wiekowe: od 0, 6, 12, 16, 18 lat). Przeczytajcie streszczenie treści gry w ulotce (jeżeli się znajduje). Podajcie wskazówkę: „W tym filmie rozchodzi się o zwierzęta, To może być dla ciebie interesujące Co o tym myślisz?“.
- Pozwólcie dziecku w domu samemu włożyć do komputera, jeżeli to możliwe, nowo kupione albo wypożyczone gry-CD. Zainstalujcie wtedy razem ten program.
- Grajcie razem. Pozwólcie dziecku na zmianę z Wami manipulować myszką, Kontynuujcie rozmowę z dzieckiem o tym co dzieje się na monitorze. Grajcie nie dłużej jak 20 do 30 minut. Jeżeli gracie przy komputerze do odpada czas obcowania z innymi mediami (np. oglądanie telewizji).

- Zapytajcie dziecka czy podobała mu się ta gra, np. „Co podobało się Tobie najbardziej? A co się Tobie nie podobało? Chciałbyś abyśmy znowu w to zagraли?”

4. dzień

Przysłuchaj się! - Podróż dźwiękowa przez własne mieszkanie

Potrzebne będą:

- zeszyt ćwiczeń, strona 162,
- wygodne miejsce w Waszym mieszkaniu,
- media codziennego użytku np. telewizor, radio, odtwarzacz-CD.

Dziecko nauczy się:

dokładne przysłuchiwać się (koncentrować się) i spostrzegać otoczenie narządem słuchu

Zadania:

- Poszukajcie razem z dzieckiem wygodnego miejsca w mieszkaniu. Usiądźcie albo połóżcie się razem. Co słyszycie?
- Zapytajcie się co dziecko słyszy? Policzcie razem wszystkie odgłosy i dźwięki, jakie słyszycie. Skąd one docierają? Są słyszalne również odgłosy mediów?
- Oglądnijcie z dzieckiem 162 stronę. Pozwólcie opowiedzieć dziecku co na niej widzi.

Zadania dodatkowe:

- Zamknijcie oczy podczas koncentrowania się na tych odgłosach. Jak to się odczuwa?
- Wyłączcie wszystkie media. Co słyszycie teraz?
- Włączcie jednocześnie wszystkie media. Co słyszycie teraz?
- Rozmawiajcie o tym co słyszeliście, przede wszystkim ale o tej różnicy: „z mediami i „bez“.
- Sporządźcie listę usłyszanych dźwięków.

5. dzień

„Pożywka“ dla uszu – poznawanie słuchowisk z płyt kompaktowych

Potrzebne będą:

- odtwarzacz-CD, magnetofon kasetowy, MP3,

- kaseta ze słuchowiskiem

Kasety do słuchania można wypożyczyć również w bibliotece.

Dziecko nauczy się:

świadomego przysłuchiwania się,
obsługiwania odtwarzacza do płyt kompaktowych.

Zadania:

- Posłuchajcie razem z dzieckiem słuchowiska na kasecie. Zwróćcie uwagę na odpowiednią do wieku dziecka tematykę i zainteresowania.
- Porozmawiajcie z dzieckiem o tym, czy podobało się mu to słuchowisko: np. „Jaka postać podobała się Tobie najbardziej? I dlaczego? Co się właściwie wydarzyło w tej historii? Może opowiesz.“

Zadania dodatkowe :

- Powędrujcie razem z dzieckiem i z radiem w podróż odkrywczą, bo i radio proponuje wiele dla zmysłu słuchu. Są to śmieszne, niezwykle, bajkowe albo bardzo poważne tematy.

---

3. TYDZIEŃ: WYCHOWANIE MEDIALNE

---

1. dzień

Zaglądam Tobie w oczy! - Obserwacja dziecka przy oglądaniu telewizji

Potrzebne będą:

- telewizor,
- ewentualnie kartka papieru, pisak.

Dziecko nauczy się:

oglądać telewizję razem z Państwem ,
opowiadać o przeżyciach.

Zadania:

- Proszę dosiądzcie się do Waszego dziecka podczas oglądania telewizji i obserwujcie z początku tylko: kiedy zacznie się uśmiechać? W jakich momentach jest napięte? Czy widzicie jakiś związek pomiędzy treścią filmu a dziecięcymi reakcjami ?
- Reagujecie wtedy na zachowanie dziecka, czy na to co widzicie w telewizji. Wspieracie te „wzrokowe przeżycia“ poprzez wypowiedzi do programu jak np.: To jest śmieszne, co myślisz?“

Przytulanie dziecka od czasu do czasu podczas oglądania filmu zapewnia dziecku przy emocjonalnych scenach poczucie bezpieczeństwa i pomaga w przetworzeniu przeżyć.

2. dzień

Historie na papierze – Wspólne oglądanie książki.

Potrzebne będą:

- książka obrazkowa do tematu media.

Dziecko nauczy się:

opowiadania historyjek,
udzielania się,
przekazywania tego co słyszało i zobaczyło.

Zadanie:

- Proszę oglądnijcie razem z dzieckiem książkę obrazkową albo poczytajcie ją. W między czasie zadawajcie pytania do historyjek albo do obrazków. Wypełnijcie te historie życiem zmieniając tonację głosu

Zadania dodatkowe:

- Urządźcie razem z dzieckiem kącik tylko dla książek dziecięcych. Dzieci bardzo lubią oglądać i przysłuchiwać się tym samym historiom. Dziecko powinno w każdej chwili mieć do nich dostęp.

3. dzień

Obrazy w głowie – Malujemy to co przeżyliśmy

Potrzebne będą:

- arkusz papieru,
- kolorowe pisaki,
- zeszyt ćwiczeń, strona 163

Dziecko nauczy się:

spostrzegać własne uczucia,
przetworzyć przeżycia medialne,
udzielać i wyrażać się

Przy oglądaniu telewizji dzieci zdobywają dobre i złe doświadczenia. Przeżywają uczucia radości i zadowolenia - odczuwają też strach i lęk. Co dzieci przeżywają jako „dobro” albo „zło”, może być ze spojrzenia dorosłych różnorodnie ocenione. To co dorosły odczuwa jako szczególnie złe albo problematyczne może dla dziecka być zupełnie czymś innym. Ważne jest bowiem zrozumienie tych przeżyć i zaproponowanie pomocy aby mogło te wrażenia przetworzyć.

Zadania:

- Zmotywujcie dziecko do namalowania, co widziało w telewizji np. „Namaluj/narysuj co widziałeś ładnego w telewizji! Co się Tobie podobało?”
- Proszę namalujcie też swój obrazek.
- Jeżeli dziecko coś namalowało, to oglądnijcie obrazek razem z nim, Pozwólcie dziecku wszystko wytłumaczyć, nie uprzedzajcie dziecka i nie próbujcie tej ilustracji sami interpretować.

- Następnie może dziecko Państwu postawić pytania dotyczącego Waszego obrazu. Opowiedzcie o nim.
- Oglądajcie razem z dzieckiem 163 stronę. Pozwólcie opowiedzieć dziecku co na niej widzi.

Zadania dodatkowe:

- Możecie również poprzez „aktywność malarską” przetworzyć negatywne przeżycia, które dziecko doświadczyło podczas oglądania telewizji. Postawcie do tego najpierw takie pytania jak: „Co nie podobało się Tobie w ogóle albo doprowadziło cię do złości? Widziałeś już może, że twój ulubieniec telewizyjny zrobił coś niestosownego, co cię zezłościło? Bałeś się czegoś co widziałeś w telewizji?”
- Do tych przeżyć może Wasze dziecko też namalować obrazek. Porozmawiajcie wyczerpująco również o tej ilustracji.

Stawiajcie dziecku „otwarte” pytania po to aby rozmawiać i do rozmowy pobudzać. Na te pytania nie można odpowiedzieć „tak” albo „nie” jak to jest przy pytaniach „zamkniętych”, bo one zachęcają do opowiadania. Przykład na pytanie zamknięte: „Czy to podobało się tobie? Przykład na pytanie otwarte: Dlaczego się to tobie podobało?”

Jeżeli dziecku pozostały negatywne wspomnienia to spróbujcie znaleźć rozwiązania, aby dziecko mogło odkryć „szczęśliwe zakończenie”.

4. dzień

Trik optyczny- „Cudowna tarcza” do samodzielnego wykonania

Potrzebne będą:

- zeszyt ćwiczeń, strony 164-167
- nożyczki,
- klej,
- okrągła podstawka pod piwo (albo kawałek kartonu),
- dwie tasiemki gumowe albo szpagat

Dziecko nauczy się:

samodzielnie zмайsterkować „cudowną tarczę”

na jakiej zasadzie funkcjonują filmy trikowe, i filmy w ogóle, względnie ruch w filmie.

Zadania:

- Poszukajcie proszę razem z dzieckiem wszystkie potrzebne materiały i rozłóżcie je na stole. Pozwólcie dziecku samodzielnie wykonywać poszczególne czynności. Możecie sporadycznie pomagać. Aby ta „cudowna tarcza“ zafunkcjonowała, trzeba z dokładnością majsterkować i kleić.
- Wytnijcie razem z dzieckiem obrazek „Cudowna tarcza z Dino“ na stronie 164. w formie koła. **Uwaga:** Te przerywane linie **nie należy** przecinać ponieważ te koła się stykają.
- Weźcie do ręki okrągłą podstawkę do piwa albo odpowiednio przytnijcie kawałek kartonu, tak aby Dino-wzór dokładnie na to pasował.
- Wybijcie dwie dziury na brzegach tej podstawki (zobacz oznakowanie, strona 165). Przymocujcie na prawą i lewą stronę tasiemki gumowe albo szpagat. (zobacz stronę 165).
- Pozwólcie dziecku przykleić przednią stronę tego wzoru (ze skuterem) na okrągłym kartonie. Wtedy można ten wzór przełamać na tej przerywanej linii i przykleić na odwrocie tego kartonu. Te dwa obrazki ustawione są do siebie nogami do góry (zobacz stronę 166).
- „Cudowna tarcza“ jest gotowa i może być wprowadzona w ruch: trzymajcie z dzieckiem mocno tasiemki gumowe palcem wskazującym i kciukiem prawej i lewej ręki. Teraz przerzucajcie tam i z powrotem te tasiemki gumowe między palcami. Ta cudowna tarcza musi się szybko poruszać naprzód i do tyłu, by powstała iluzja obrazu filmowego. Bowiem z tych dwóch obrazów powstanie jak przez jakiś cud jeden obraz: Dino, jadący na rowerze (zobacz stronę 167).
- Jeżeli dzieciom nie wychodzi to przerzucanie /kręcenie tasiemką pomiędzy palcami, możecie te dwa końce tasiemek albo szpagatu „nałożyć“ poprzez kręcenie tarczą i przepuścić w stanie napiętym.

5. dzień

Obrazkowe krzyżowki – Fotograficzne safari w własnym mieszkaniu.

Potrzebne będą:

- dygitalny aparat fotograficzny albo telefon komórkowy z kamerą

Dziecko nauczy się:

obsługiwać aparat fotograficzny,
dokładnie przyglądać się (spostrzeganie i ćwiczenia koncentracji)

Zadania:

- Sporządźcie razem z dzieckiem zgadywanki obrazkowe.
- Pokażcie dziecku za to, jak obsługuje się aparat fotograficzny albo komórkę telefoniczną posiadającą podobną funkcję. Przy tym powinien być szczegółowo sfotografowany jakiś przedmiot. Ustawcie już przedtem kamerę

na tzw. „Makromodus“. Tę funkcję można znaleźć w menu obsługi kamery. Symbolem tego jest kwiat (tulipan).

- Zbliżcie soczewkę kamery na małą odległość do przedmiotu, aby sfotografować tylko jakąś część albo wycinek. (sfotografujcie np.: tę gwiazdkę śniegową na regulatorze ogrzewania /kaloryfera /albo część zawiasu na drzwiach).
- Na zakończenie swojej szczegółowej fotografii pstryknijcie jeszcze jedno zdjęcie całego przedmiotu (a więc tego regulatora i kaloryferów oraz drzwi). Zwróćcie uwagę na ostrość zdjęcia.
- Teraz możecie sami sfotografować parę „zdjęć- zgadywanek“ a na końcu może to zrobić również Państwa dziecko. Najlepiej, jeżeli fotografuje się z ukrycia, bo wtedy można te zgadywanki obrazkowe przedstawiać sobie do odgadywania wzajemnie. Najpierw należy przyrzeć się fotografii szczegółowej. Następnie zgadywać jaki przedmiot tu widzimy. Jeżeli nie można odgadnąć nazwy przedmiotu można postawić pytania. „Czy ten przedmiot znajduje się w kuchni?“, „Czy ten przedmiot jest z drzewa?“, „Można ten przedmiot jeść?“. Jeżeli nie zostanie odgadnięty należy dziecku trochę pomóc. Albo przeznaczamy jeden punkt dla zwycięscy.
- Teraz obejrzyjcie razem ten przedmiot i jego rozwiązanie.

Zadania dodatkowe:

- Możecie zrobić o wiele więcej zdjęć do zagadek obrazkowych. Na zakończenie należy zacząć odgadywać.
- A może zrobicie razem z dzieckiem zdjęcia i zaproponujecie aby odgadywał inny członek rodziny.
- Możecie te zdjęcia analizować bezpośrednio z aparatu fotograficznego albo z telefonu komórkowego.
- Możecie Państwo te zdjęcia przenieść na komputer i oglądać je na monitorze. Wiele aparatów fotograficznych albo kamer można bezpośrednio podłączyć do telewizora albo zintegrowaną w nich kartę można włożyć do telewizora. Proszę spróbować!